

*EUNIC 2011 –
bilanțul președin-
ției românești*

4

*În obiectiv –
artiști români în
străinătate*

12

*Spre viitor – vizibi-
litate internațională
pentru festivalurile
românești*

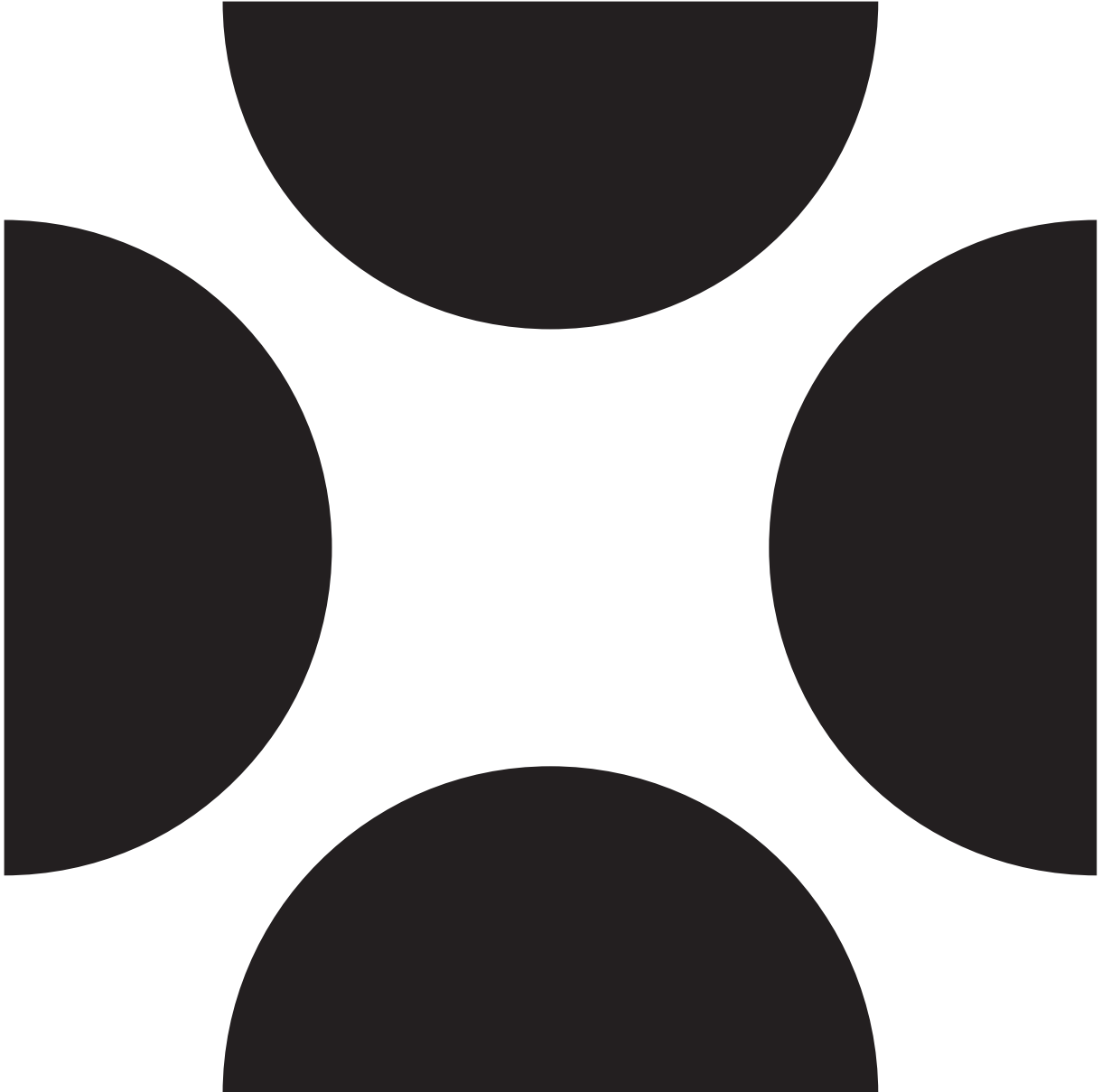
28

*Legături durabile –
proiecte de coope-
rare internațională*

38

*Continuitate –
burse, cursuri,
rezidențe*

46

Dragi prieteni ai
Institutului Cultural Român,

2011 a fost pentru ICR un an dinamic, bogat în proiecte culturale, care s-au împlinit, și mulțumită unor semințe sădite în anii precedenți. Creativitatea artiștilor români are tot mai mult public în străinătate, și tot mai multe instituții culturale de prestigiu ne solicită prezența acestora în programele lor.

Institutul Cultural Român a deținut, timp de un an (iunie 2010 – iunie 2011), președinția EUNIC – Rețeaua Europeană a Institutelor Naționale de Cultură – prin președintele său, domnul Horia-Roman Patapievici, ceea ce a prilejuit o expunere fără precedent a diplomației culturale românești în rândul instituțiilor culturale din străinătate. Unu din trei directori ai institutelor culturale românești din străinătate și-a încheiat sau a preluat în 2011 mandatul de președinte sau vicepreședinte al unui cluster local EUNIC în țara în care activează (p. 4).

Ca în fiecare an, vă invităm să vă bucurați alături de noi de prestigiul artiștilor

români în străinătate, de aprecierile presei internaționale la adresa lor și a României (p. 12). În același timp, ne propunem să vă prezentăm, prin această publicație, viziunea potrivit căreia acționăm, strategiile pe care le adoptăm și instrumentele pe care le folosim pentru a introduce în circuitul internațional creația artiștilor români.

Institutul Cultural Român susține an de an importante festivaluri românești, prin invitarea unor programatori, selecționeri, critici și jurnaliști de specialitate din străinătate, atât pentru a încuraja realizarea unor proiecte de cooperare culturală, cât și pentru a susține construirea unui profil internațional tot mai puternic, pentru valorile românești (p. 28).

Programul de mobilități, prin care programatori, curatori și specialiști internaționali pot veni în România în vizite de documentare și pregătire a unor proiecte culturale cu artiști și instituții culturale românești, este implementat la nivelul întregii rețele, încă din anul 2009. Deși rezultatele și impactul acestui tip de program se văd pe termen lung, există deja multe proiecte internaționale care au avut

loc sau sunt prevăzute pentru intervalul imediat următor (p. 38).

Deși strategia Institutului este actualizată în funcție de obiectivele deja îndeplinite și circumstanțele în care activăm, unele programe sunt continuate și îmbunătățite de la an la an: programele de burse, de rezidențe și cel de predare a cursurilor de limba română (p. 46).

Toate acestea nu ar fi fost posibile, desigur, fără susținerea partenerilor noștri și fără profesionalismul echipelor institutelor culturale românești din străinătate și al celei de la București.

Irina Ionescu

DIRECTOR GENERAL – DIRECȚIA GENERALĂ
INSTITUTE CULTURALE ROMÂNEȘTI
DIN STRĂINĂTATE

Ovidiu Dajbog-Miron

DIRECTOR – DIRECȚIA MONITORIZAREA
PROGRAMELOR INSTITUTELOR CULTURALE
ROMÂNEȘTI DIN STRĂINĂTATE

În 2006, EUNIC – Rețeaua Europeană a Institutelor Naționale de Cultură – era o rețea informală de cooperare între institute culturale europene care înțelegeau să pună în comun resursele creative, dar și financiare, pentru realizarea unor proiecte culturale transnaționale care să celebreze diversitatea Europei. După cinci ani, EUNIC este o rețea cu personalitate juridică, cu reguli de funcționare și extindere bine stabilite, cu sediu permanent la Bruxelles și un buget propriu reproductibil, ceea ce, cuplat cu resursele de personal, financiare și logistice însumate ale membrilor face din această rețea cel mai mare operator cultural din lume.

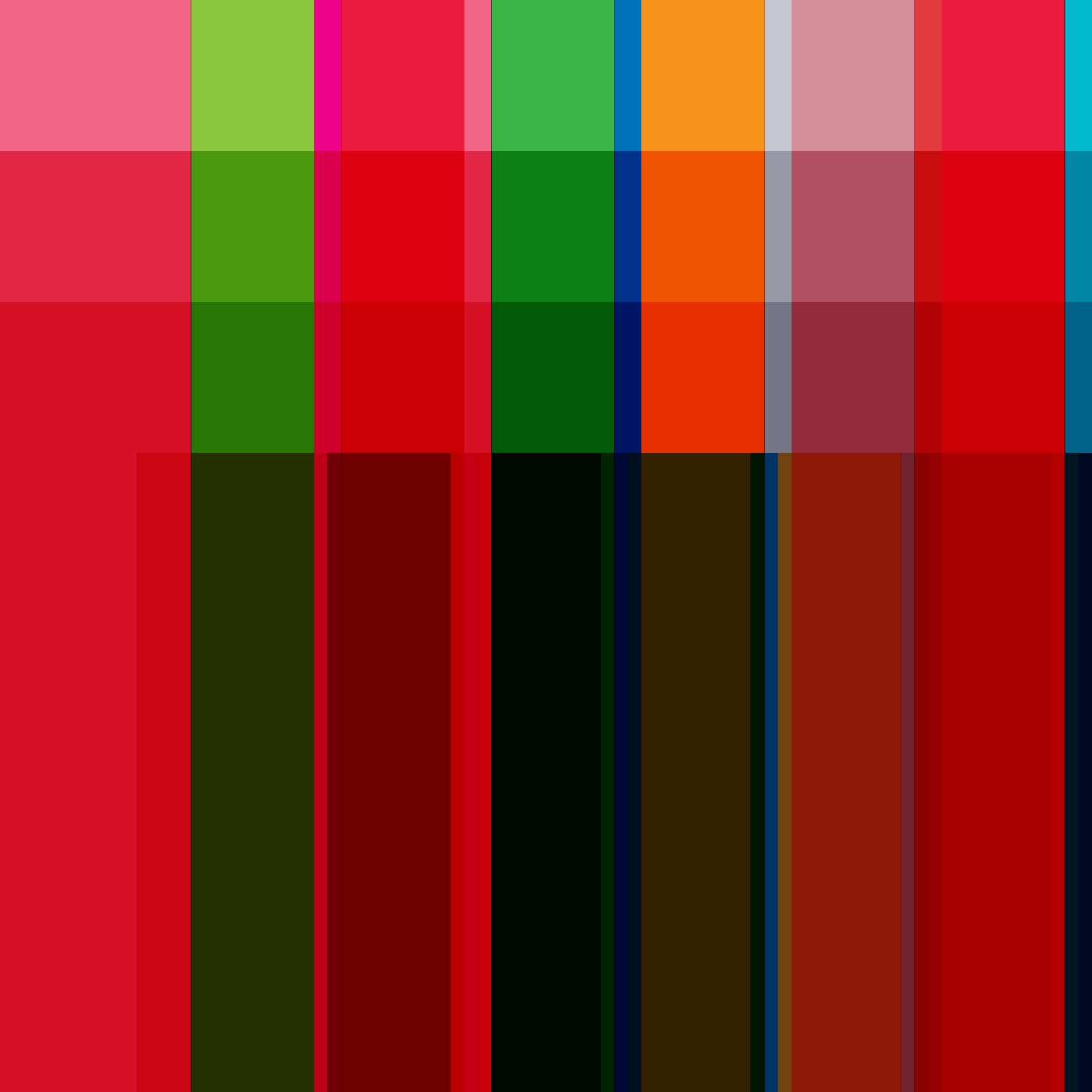
EUNIC funcționează pe două paliere complementare: la nivel de *heads* – președinți și directori generali ai institutelor naționale de cultură – și la nivel de

cluster – directorii sucursalelor institutelor naționale formează grupuri locale de cooperare în domeniul cultural.

Institutul Cultural Român a aderat la EUNIC încă din 2007, iar la un an distanță, în iunie 2008, președintele Institutului Cultural Român, domnul Horia-Roman Patapievic, a fost ales vicepreședinte, pentru ca în perioada iunie 2010–2011 să dețină președinția rețelei la nivel global. Schimbările implementate în timpul mandatului președinției românești au construit o structură de operare clară și funcțională, dar, mai ales, au pus bazele unei dezvoltări pe termen lung. În contextul în care Uniunea Europeană dorește să se impună ca unul dintre cei mai importanți actanți culturali pe scena mondială, iar din 2007, după adoptarea *Agendei europene pentru cultură într-o lume aflată în proces de*

globalizare, susținută atât de Parlamentul European, cât și de Consiliul European, are și cadrul adecvat, EUNIC poate juca un rol determinant. Odată cu crearea Serviciului European de Acțiune Externă, cultura este o componentă *sine qua non* a diplomației publice europene. Dar, pentru transpunerea în practică a acestei viziuni, este nevoie de profesioniști competenți care să imagineze și să pună în practică proiecte de cooperare în zonele de interes ale Uniunii Europene, de o infrastructură logistică, de fonduri care să completeze sumele pe care le-ar putea pune la dispoziție Uniunea și de reprezentanți credibili pe plan local – ceea ce EUNIC are. Există, așadar, toate premisele ca EUNIC să devină, pe termen mediu, principala platformă de implementare a politicilor culturale ale UE în relațiile sale internaționale.

EUNIC 2011 – bilanțul președinției românești

Ideea de bază de la care a plecat EUNIC este extrem de simplă: ea spune că multe lucruri bune pot apărea dacă oamenii se decid să lucreze împreună. Această idee de bază, deși simplă, nu era naivă. Ea se articula în orizontul a două constatări cruciale. Prima constatare spune că în lumea de azi bipolarul tinde să fie înglobat în multi-polar. A doua spune că societățile de azi nu se mai lasă reduse la statul-națiune care le conferă reprezentare internațională. Cele două constatări admit două concluzii imediate. Prima spune că opoziția rigidă, tipic modernă, care opune centrul periferiei, periferia centrului, nordul sudului și țările dezvoltate țărilor subdezvoltate ori în curs de dezvoltare tinde să fie destabilizată: fie prin relativizare, fie prin cooperare – acesta din urmă fiind de departe cazul cel mai interesant. Dacă aceste concluzii sunt adevărate, atunci se impune și o alta: aceea că diplomația culturală tradițională a devenit un cadru prea strâmt pentru aspirațiile la contact cultural ale societăților de azi, care tind să prefere formele directe de cooperare celor mediate de instituții oficiale. Acesta este orizontul în care s-a înscris ideea care a stat la originea înființării EUNIC. Membrii EUNIC sunt organizații care funcționează după următoarele principii: sprijină diplomația culturală națională și acționează la nivel organizatoric pentru stabilirea unor relații culturale; sunt finanțate din sectorul public; beneficiază de un anumit grad de

autonomie față de guvernele pe care le reprezintă și operează în afara granițelor naționale. EUNIC nu funcționează la nivel național sau interguvernamental: poate avea și chiar are mai mulți membri din aceeași țară. Contează mai degrabă ce fac acești membri, decât din ce țară provin. Inițialele „EU” din acronimul EUNIC exprimă o poziție geografică, și nu una politică. În prezent, EUNIC este format din 29 de institute de cultură din 25 de țări membre ale Uniunii Europene, care acționează independent de guvernele lor, care au deci o poziție de autonomie față de ele: acest grad de autonomie variază de la caz la caz, în funcție de arhitectura instituțională a țării respective.

EUNIC promovează agende și valori europene. EUNIC este activ printr-o diversitate tot mai mare de proiecte. Acestea se desfășoară nu numai la nivel de cluster, ci au și un caracter multi-cluster și multi-membru. EUNIC pledează pentru cooperarea culturală și pentru relațiile culturale directe. Membrii săi beneficiază de conlucrări formale și informale și de parteneriate cu Comisia Europeană, și nu numai. EUNIC este acceptat de Uniunea Europeană ca sursă de consiliere și de sugestii pentru politicile culturale pe care le desfășoară. Relațiile cu Uniunea Europeană/EEAS sunt strânse și vizează sprijinul reciproc. În prezent EUNIC numără peste 65 de clustere în întreaga lume, desfășurând peste 400 de activități în colaborare numai

în 2011, clusterelor cele mai eficiente dezvoltând mai mult de 10 proiecte pe an, proiecte inovative, care merg dincolo de tradiționalele festivaluri artistice. Avuția comună a EUNIC este alcătuită din mai mult de 2000 de filiale în peste 130 de țări, în care lucrează peste 25 000 de persoane, incluzând mai bine de 7000 de profesori care predau cursuri de limbă la mai mult de 2 000 000 de studenți anual și asigură peste 8 000 000 de certificate de competență lingvistică. E grăitor pentru potențialul EUNIC faptul că, în 2011, cei 29 de membri EUNIC au o cifră de afaceri de peste 2,5 miliarde de euro.

Structura de funcționare a EUNIC, care a fost convenită, stabilită, votată și bugetată în timpul președinției mele, include un birou la Bruxelles, care a început să funcționeze în iulie 2011, un think tank aflat la dispoziția heads pentru expertiză multisectorială, numit Strategy Group, care deja funcționează și a livrat primele studii la întâlnirea bianuală a reprezentanților la nivel înalt a institutelor membre EUNIC (Heads Meeting) de la Lisabona, din iunie 2011. Tot în timpul președinției mele, la întâlnirea Heads de la București din iunie 2010 a fost clarificată chestiunea aderării și a calității de membru al rețelei. În momentul de față există reguli clare privind calitatea de membru al unui cluster: fiecare membru la nivel de heads poate nominaliza un reprezentant într-un cluster ca membru deplin,

ceea ce se întâmplă automat pentru institute; în cazul ambasadelor, o hotărâre este luată la sediul central, și nu la nivel local (pentru ambasade, statutul de membru asociat este posibil, ceea ce înseamnă că putem avea reprezentanți ai Elveției și Norvegiei la nivel de cluster). În plus, la întâlnirea Heads de la Bruxelles din decembrie 2010, s-a votat un interesant mecanism de „egalizare” a prezenței tuturor membrilor EUNIC în întreaga rețea EUNIC, numit „Hosting EUNIC”. Acesta le permite membrilor EUNIC, care nu posedă o prezență instituțională într-o regiune de interes, să poată fi găzduiți cu proiecte concrete de unul dintre institutele care sunt deja prezente acolo.

În rezumat, cum poate fi descris EUNIC? EUNIC este o rețea activă, care încurajează membrii să desfășoare proiecte în colaborare la toate nivelurile; este o rețea dedicată învățării, împărtășirii ideilor și a bunelor practici între membri; este o rețea partenerială, care promovează colaborarea cu parteneri importanți din întreaga lume, printre care Uniunea Europeană și Consiliul Europei ocupă o poziție centrală; este o rețea de advocacy, care contribuie la creșterea gradului de conștientizare și de eficiență a relațiilor culturale dintre oamenii din întreaga lume. Deși EUNIC se limitează la țările Uniunii Europene, iar calitatea de membru este restrânsă la organizațiile cu sediul în UE, organizațiile

membre își desfășoară activitățile în peste 130 de țări, iar peste 50 de țări găzduiesc clustere EUNIC, numărul acestora crescând rapid. EUNIC este creativitatea globală, care se naște din punerea laolaltă a inițiativelor locale. Nu știi niciodată, înainte de a fi împreună, câte pot fi făcute împreună. EUNIC permite ieșirea la iveală a tipului de creativitate pe care chiar și oameni creativi îl ignoră, înainte de a lucra împreună. (Horia-Roman Patapievici, președinte EUNIC, iunie 2010 – iunie 2011, și președinte al Institutului Cultural Român)

Succesul mandatului președinției românești a rețelei globale EUNIC este și unul instituțional, pentru că, la rândul lor, institutele culturale românești din străinătate au un rol activ în dinamica clusterelor locale. Numai în 2011, unu din trei directori ai institutelor culturale românești a deținut vicepreședinția sau președinția clusterelor locale în care activează. Astfel, în 2011 și-au încheiat mandatele de președinte de cluster EUNIC: Corina Șuteu (director al ICR New York), Mircea Dan Duță (director al ICR Praga), Brîndușa Armanca (director al ICR Budapesta), în timp ce Ioana Anghel (director ICR Madrid) și Katia Dănilă (director ICR Paris) și le-au început. Cristina Hoffman, director al Institutului Cultural Român de la Berlin a preluat vicepreședinția clusterului berlinez, iar Dan Stoenescu, atașat cultural la Ambasada României în Republica Libaneză și reprezentantul ICR la Beirut, unde ICR nu are încă o filială, a reușit să coaguleze principalele institute culturale europene în jurul proiectului EUNIC, deținând și președinția clusterului.

Președinția clusterului EUNIC în Statele Unite ale Americii, New York, mi-a dat în primul rând posibilitatea de a constata cât de eficientă devine abordarea europeană într-un context non-european, acțiunile

EUNIC fiind de multe ori mult mai vizibile decât cele ale institutelor culturale individuale, cel puțin la New York. De asemenea, coordonarea clusterului newyorkez a făcut posibilă o prezență a ICRNY pe o poziție din care viziunea Institutului, axată mai ales pe dinamici moderne de cooperare culturală, a fost pusă în evidență. (Corina Șuteu, președinte al clusterului EUNIC S.U.A. – New York, iunie 2010 – iunie 2011)

Dacă aș vrea să ilustrez, nu doar cu vorbe, ci și cu imagini, cum lucrează împreună cei 16 membri plini și cei 4 membri asociați ai clusterului ungar, mă gândesc imediat la evenimentul „EUNIC DAY. Europe on Stage“. Sute de spectatori la concertele organizate de noi, presă numeroasă, fețe entuziaste, aplauze, aplauze... Și mai cu seamă o atmosferă prietenoasă și relaxată pe care mizează colaborarea între organizații, stiluri, instituții culturale diverse, toate convinse că motorul Europei unite rămâne cultura. (Brîndușa Armanca, președinte al clusterului EUNIC Ungaria, iunie 2010 – iunie 2011)

Institutul Cultural Român din Praga se află în situația oarecum neobișnuită de a fi deținut președinția clusterului EUNIC din Republica Cehă, timp de trei

mandate consecutive, începând din anul 2008. Statutul clusterului permite asta, întrucât, spre deosebire de alte țări, în Cehia, președintele și vicepreședintele sunt aleși prin vot în fiecare an, fără a fi implicat nici un principiu de rotație care să împiedice candidatura celor ce au deținut deja aceste funcții. A fost o perioadă extrem de complexă, cu numeroase programe culturale reușite, realizate în cooperare internațională, uneori cu eșecuri din care am avut de învățat, dar în principal cu o masivă acumulare de experiență în materie de ce înseamnă colaborarea între institutele culturale și ambasade ale diferitelor țări europene, precum și cu alte instituții, asociații și organizații non-guvernamentale. [...] Credem că un punct câștigat pentru noi îl reprezintă, în mod doar în aparență paradoxal, faptul că am demonstrat, inclusiv prin exemplul personal, că factorul financiar nu este chiar o „sabie a lui Damocles“ în ceea ce privește cooperarea culturală internațională. Au demonstrat acest lucru proiectele EUNIC cu conținut academic, realizate în cooperare cu diverse universități din Cehia, și care au grupat, în diverse programe, mai mult de două treimi dintre membrii clusterului, sub coordonarea ICR Praga. Astfel de proiecte au demonstrat că prezența ideilor și în principal voința de a coopera sunt, în cadrul

Corina Șuteu, director ICR New York

Brîndușa Armanca, director ICR Budapesta

Mircea Dan Duță, director ICR Praga

activității EUNIC, factori de o sensibilă însemnătate care, atunci când funcționează, pot să depășească atât obstacolele financiare, presupuse a fi cruciale în cultură, cât și pe cele politice. (Mircea Dan Duță, președinte al clusterului EUNIC Cehia, 2008–2011)

Crearea EUNIC Paris a fost o muncă de lungă durată, întrucât la Paris există deja de 10 ani o structură care reunește majoritatea instituțiilor culturale străine, FICEP (Forum des Instituts culturels étrangers à Paris). După mai multe luni de negocieri și stabilire a diverselor detalii, EUNIC Paris a fost înființat în luna iunie 2011 ca structură în cadrul FICEP. Ca prim președinte al noii structuri, rolul meu în acest an a fost de a ghida filialele pariziene ale institutelor culturale europene în conștientizarea importanței EUNIC. Pe lângă o serie de proiecte comune prevăzute pe parcursul următorului an, misiunea EUNIC Paris va fi să se impună în Franța ca un partener important în relația cu reprezentanții locali și naționali (organizații culturale, primării, Ministerul Culturii) pentru a contribui în mod activ la formarea continuă a pieței culturale franceze. (Katia Dănilă, președinte al clusterului EUNIC Franța, iunie 2011 – iunie 2012)

Katia Dănilă, director ICR Paris

Pe 21 ianuarie 2011, patru institute culturale europene care au filiale în Liban – British Council, Institutul Cultural Francez, Institutul Italian de Cultură și Goethe-Institut – alături de Institutul Cultural Român au semnat la Beirut statutul de înființare a rețelei EUNIC în Liban.

Membrii clusterului împreună cu organizația non-guvernamentală indyACT și cu sprijinul Delegației Uniunii Europene în Liban au organizat lansarea rețelei prin proiectul „Green Your Culture” – o serie de acțiuni culturale pe teme ecologiste. În anul 2012, EUNIC Liban va găzdui reuniunea regională a EUNIC pentru Africa de Nord și Orientul Mijlociu. De asemenea, având în vedere recente evoluții socio-politice din Lumea arabă, EUNIC Liban va fi un vârf de lance pentru proiectul regional de sprijinire a societății civile prin cultură. (Dan Stoenescu, președinte al clusterului EUNIC Republica Libaneză, 2011–2012)

Înființat în 2008, clusterul EUNIC de la Madrid are deja o lungă serie de proiecte în portofoliu, din domenii diverse (film, teatru de stradă, literatură, dezbateri pe teme de actualitate); proiecte mai ample sau de mai mică anvergură, pentru un public restrâns sau foarte numeros, cu mai mulți sau mai puțini membri implicați. Însă EUNIC Spania

Dan Stoenescu, reprezentantul ICR în Republica Libaneză

înseamnă și un schimb de experiență, cunoaștere reciprocă între culturi și, totodată, un mod prin care institutele se pot implica în proiecte ce depășesc frontierele Spaniei. Anul 2011 a fost pentru EUNIC Spania un an dedicat literaturii: conferințe, mese rotunde, ateliere cu ilustratori de carte, evenimente în cadrul celor mai importante târguri de carte din Spania – Târgul de Carte din Parcul Retiro (mai–iunie, Madrid), Salonul de Carte pentru copii și tineret de la Burgos, Târgul internațional de Carte LIBER, pentru profesioniști, Madrid (5–7 octombrie). Avalanșa literară europeană, în care am inclus și literatura română, a completat proiectele culturale ale Institutului Cultural Român de la Madrid, majoritatea organizate sub sloganul „2011. Anul literaturii române în Spania”. Experiența acumulată în anii trecuți, și în special în 2010–2011, când ICR Madrid a deținut vicepreședinția clusterului local, ne determină să credem că anul 2012, când EUNIC Spania va fi coordonat de ICR Madrid în calitate de președinte al clusterului local, va fi unul al proiectelor originale, mult mai variate și cu un impact ridicat asupra publicului larg. (Ioana Anghel, președinte al clusterului EUNIC Spania, septembrie 2011 – septembrie 2012) În anul 2012 se continuă programele inițiate de EUNIC Berlin care au avut un foarte

Ioana Anghel, director ICR Madrid

bun ecou în presa germană și au atras un numeros public: „Europa Literarisch“ – proiect realizat în parteneriat cu Reprezentanța Comisiei Europene la Berlin și Literaturwerkstatt; „Kleine Sprachen, grosse Literaturen“ – în cadrul Buchmesse Leipzig; „F.I.N.D“ – serie de lecturi scenice ; „Tag der Sprachen“ – eveniment prin care se încurajează parteneriatele cu școli și biblioteci din Berlin pentru promovarea învățării limbilor din țările membrilor EUNIC, dar și altele. Clusterul EUNIC Berlin este cel mai mare din Europa, cu 14 membri fondatori, 14 membri asociați și cu invitați permanenți, printre care se numără reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe german și ai Primăriei din Berlin. Numirea mea ca vicepreședinte EUNIC nu mult după numirea mea în postul de director al ICR Berlin a fost neașteptată și, evident, plăcută. Programele pe care le inițiem și prezentăm la ICR sunt extrem de apreciate de partenerii EUNIC și prezintă o garanție pentru implicarea constructivă și imaginativă a vicepreședintelui. (Cristina Hoffman, vicepreședinte al clusterului EUNIC Germania, 2011–2012)

Cristina Hoffman, director ICR Berlin

EUNIC DAY (2 aprilie) la
Budapesta s-a încheiat
cu un concert de jazz
susținut de artiști din
șapte țări europene

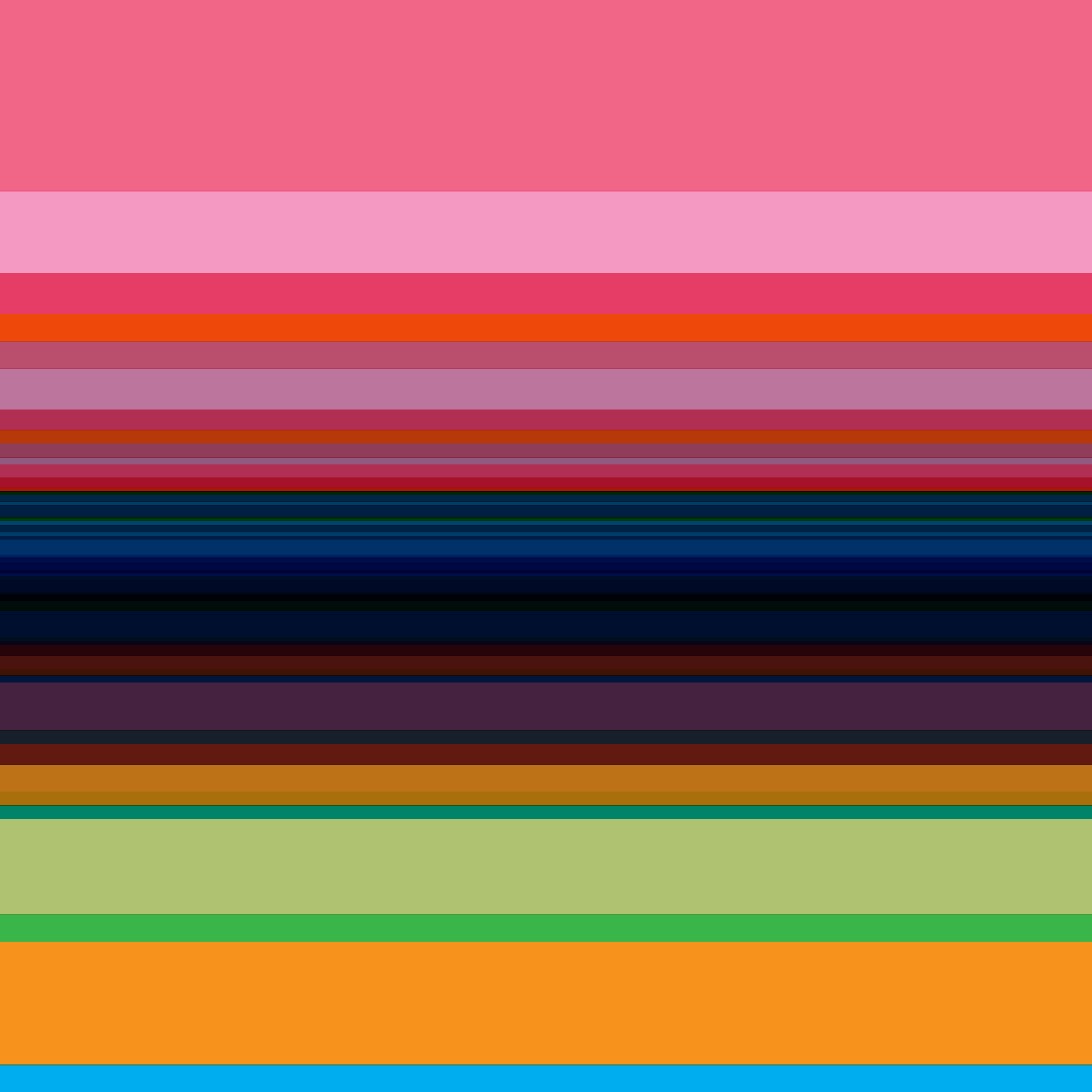
Pentru rețeaua institutelor culturale românești din străinătate, anul 2011 a stat sub semnul unor evenimente de anvergură, rod al eforturilor de poziționare strategică din ultimii ani. Faptul că Institutul Cultural Român a reușit să mențină o finanțare constantă de-a lungul ultimilor trei ani de dificultăți și incertitudini economice a făcut ca acesta să fie perceput ca un partener puternic, atrăgând în felul acesta instituții

culturale de prestigiu și contribuții considerabile pentru proiectele sale.

La nivel strategic, institutele dezvoltă programe culturale în jurul unor direcții artistice ce se constituie în elemente particularizante pe piețele culturale pe care operează, cum ar fi „Noul val“ al filmului românesc, pictură figurativă post-2000, școala de componistică românească din a doua jumătate a secolului XX etc. La nivel

operațional, selecția artiștilor este decisă, în mare parte, de piețele locale și se concretizează în: invitații la festivaluri, relații de colaborare pe care artiștii le-au inițiat cu instituții culturale de prestigiu din străinătate, oportunități identificate de programatorii și selecționerii din străinătate invitați de Institutul Cultural Român să cunoască piața culturală românească în scopul dezvoltării unor proiecte ulterioare.

*În obiectiv – artiști români
în străinătate*

Astfel, strategia **Institutului Cultural Român de la Paris** de prezentare a tinerei generații de dramaturgi și actori români efervescentei scene pariziene a fost pusă în practică prin capitalizarea unui atu unic: Sala Bizantină din Palais de Béhague. Ascunsă timp de cinci decenii publicului parizian, sala de teatru Béhague, reședința Ambasadei României la Paris din 1939, este în prezent singura sală de spectacole dintr-un imobil privat din Paris. În anii de început ai secolului XX, Sala Bizantină, care-și datorează numele arhitecturii *art nouveau* cu elemente de inspirație medievală, era dotată cu o orgă, acum printre rarele exemplare rămase în Paris în imobile private, dar beneficia de un sistem de

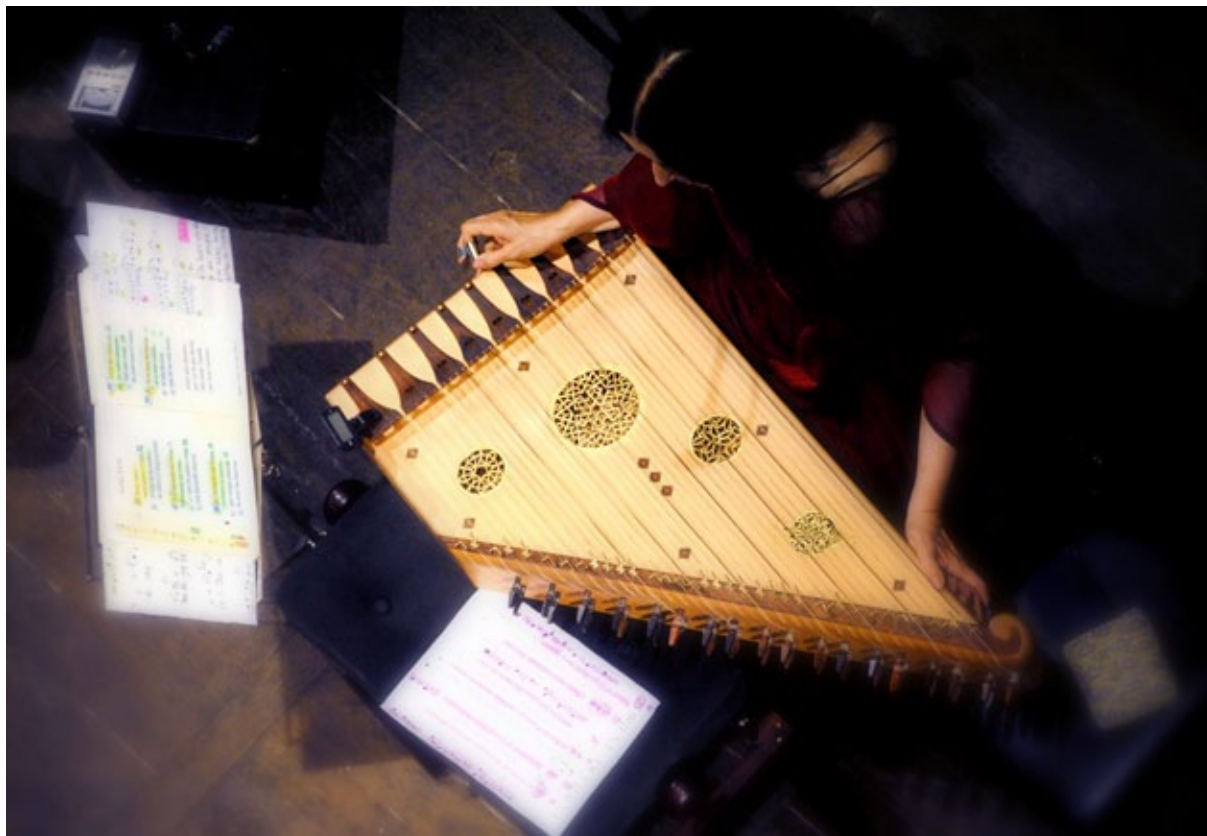
iluminat cu totul inovativ și de un sistem de cupole de pânză pliabile, pentru a crea o impresie de profunzime, sistem aplicat mai târziu și la Teatro alla Scala din Milano. Printre personalitățile care au apărut pe scena Sălii Bizantine se numără compozitorul Gabriel Fauré, care și-a dirijat aici propriul *Requiem*, și faimoasa balerină Isadora Duncan.

După ce, în timpul regimului comunist, sala a fost închisă publicului și parțial distrusă, a fost reintrodusă în circuitul spectacolelor prin eforturile Institutului Cultural Român de la Paris, cu sprijinul Ambasadei României în Franța. În 2010, ICR Paris a inaugurat seria „Noptilor la Palais de Béhague” – o săptămână de concerte de

muzică clasică (septembrie 2010), urmată de un tur de forță în 2011: concerte de muzică barocă (6–9 iunie), nopti teatrale (11–30 septembrie) și laborator teatral (21–27 noiembrie).

Pentru că muzica barocă este un gen muzical cu un public larg în Franța, iar Sala Bizantină reprezintă locul ideal pentru ansambluri de muzică veche, grație acusticii, dimensiunii scenei și decorului unic, au fost invitate ansambluri de prestigiu: Hesperion XXI, La Follia, Balkan Baroque Band și Les Talents Lyriques. Jordi Savall și Montserrat Figueras, figuri emblematice ale scenei internaționale a muzicii baroce, au concertat în Sala Bizantină pe 9 iunie.

Monserrat Figueras pe scena Sălii Bizantine, 9 iunie

Toamna a adus sesiunea de spectacole „Nuits théâtrales au Palais de Béhague: la nouvelle vague du théâtre roumain en festival à Paris“. Au fost prezentate spectacolele *9 grade la Paris*, regia: Peter Kerek; *Declar pe propria răspundere*, regia: David Schwartz; *Jocuri în curtea din spate*, regia: Gabriel Pricop; *Furtuna*, regia: Victor Ioan Frunză (jucate în limba română cu subtitrare în limba franceză), și spectacolul-lectură *Poimăine, alaltăieri*, regia: Gianina Cărbunariu, și *Mod de întrebare*, regia: Alexandra Badea, în limba franceză. Evenimentul a avut loc în cadrul Săptămânii Culturilor Străine la Paris. „Nuits théâtrales au Palais de Béhague“ a adus în atenția publicului parizian, prin

selecția propusă, noul val de actori, dramaturgi și regizori de teatru români, precum și proiecte teatrale franco-române.

Ca urmare a succesului de casă și de presă al spectacolelor tinerei generații, Institutul Cultural Român de la Paris a organizat, în luna noiembrie, un laborator teatral, profitând de prezența marelui pedagog teatral Anatoli Vassiliev și de parteneriatul cu ARTA (Association de Recherche de Traditions de l'Acteur) din cadrul Centrului de Cercetări Teatrale La Cartoucherie. Obiectivul pe termen lung al acestor ateliere teatrale, care vor continua și în 2012, îl constituie punerea în contact a studenților români cu cercetarea teatrală internațională, prezentarea practicilor teatrale proprii, dar și

schimbul de metodologii între pedagogi. Pe termen lung, Sala Bizantină poate deveni ceea ce contesa de Béhague, comisionarul acestei săli, și-a dorit: un loc pentru experimentarea noilor forme ale artelor spectacolului.

Atât deschiderea sălii către public, cât și calitatea evenimentelor prezentate au repus Sala Bizantină pe harta spațiilor de spectacole din Paris, fapt apreciat în cronicile celor mai relevante publicații din Franța: *Le Monde*, *Le Parisien*, *France Info* și *Direct Matin*.

Nuits baroques la Sala Bizantină – Isabelle-Saint-Yves, Les Talens Lyriques

Strategia **Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu“ de la Chișinău** vizează crearea unei dinamici de colaborare pentru proiecte comune între artiștii de pe cele două maluri ale Prutului. Actori din România și Moldova s-au reunit pentru o nouă ediție a Festivalului „One Man Show“ de la Chișinău, desfășurată sub genericul „Poduri de teatru“, în perioada 12–15 octombrie. „Poduri de teatru“ și-a propus să marcheze 20 de ani de la primul Pod de Flori de pe Prut și să aducă la Chișinău cele mai bune spectacole-monodramă din

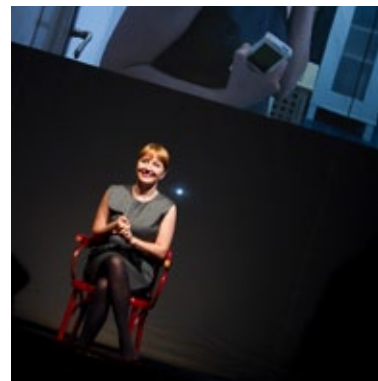
spațiul românesc, punând alături pe scenă actori din România și Moldova. Programul festivalului, desfășurat în mai multe spații din Chișinău (Teatrul „Licurici“, Teatrul „Satiricus“, UNITEM, Foosbook și Opera Națională), a cuprins patru producții realizate în România și cinci din Basarabia. Cu susținerea Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu“ de la Chișinău și cu sprijinul municipalității orașului Chișinău, au fost reprezentate trei spectacole ale Teatrului Act: *Absolut*, regia: Alexandru Dabija, după *Ivan Turbincă* de Ion Creangă;

9 grade la Paris de Peter Kerek și *Amalia respiră adânc* de Alina Nelega, regia: Mariana Cămărășan. Publicul i-a putut urmări și pe actorii de dincolo de Prut în creațiile scenice realizate pe texte „autohtone“: Andrei Sochircă, cu un text de Eugen Cioclea; Doriana Talmazan, cu un performance de Nicoleta Esinencu; Alexandru Pleșca, cu un spectacol după textul lui Mitoș Micleușanu și Florin Braghis; Mihai Fusu, cu un spectacol după poezia avangardistă din Transnistria din anii 1920–1930.

Alina Berzunțeanu în spectacolul *9 grade la Paris*, regia: Peter Kerek © Ramin Mazur

Marcel Iureș în spectacolul *Absolut*, regia: Alexandru Dabija, la Opera Națională din Chișinău
© Ramin Mazur

Cristina Casian – *Amalia respiră adânc*, regia Mariana Cămărășan
© Ramin Mazur

În fiecare an, **Institutul Cultural Român de la Praga** alege un domeniu cultural ca linie directoare a programului său. Dacă 2009 a fost dedicat artelor vizuale, iar 2010 a fost anul tematic al muzicii, anul 2011 a stat sub semnul scenografiei, prin susținerea participării românești la Prague Quadrennial of Performance Design and Space 2011, la Palatul Expozițional (Veletržní Palace), Muzeul Național și Biserica Sf. Ana din Praga, în perioada 16–26 iunie. Cu o continuitate de aproape 45 de ani, Cvadrienala de Scenografie și-a propus să investigheze fenomenul interdisciplinarității dintre artele vizuale și teatru, manifestat în teatrul contemporan, reunind expoziții și artiști din peste 62 de țări și cinci continente. La ediția 2011, care a avut drept temă „arta ca sacrificiu“, au participat peste 5000 de teatre profesioniște și studenți la artele spectacolului, beneficiind de peste 10 000 mp de spațiu expozițional. Cele mai bune spectacole internaționale, cele mai bune montaje de lumini și sunet, cele mai spectaculoase costume, încadrate în cele trei secțiuni competiționale ale Cvadrienalei – secțiunea profesioniști: țări și regiuni, secțiunea

arhitectură și secțiunea studențească –, au fost vizionate și admirate de peste 40 000 de vizitatori. Sub coordonarea prof. univ. dr. scenograf Ștefania Cenean, comisarul participării românești, țara noastră a fost prezentă cu standuri naționale la toate secțiunile Cvadrienalei. Expozițiile propuse de tinerii scenografi români au reunit proiecții video, desene, schițe, manechine, intervenții în spațiul public, *happening*-uri, având drept sursă de inspirație metafizica mitului Meșterului Manole – ideea de sacrificiu, înțeles ca instrument al creației. În cadrul secțiunii studențești au participat studenți de la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale“ și de la Universitatea Națională de Arte din București, cu expoziții de grup având tema: „Eugène Ionesco, Eugen Ionescu – schițe, modele, happening“. Secțiunea arhitectură a fost construită în jurul temei „*fast backward play fast forward*“. Proiectele expuse au reprezentat, dincolo de o demonstrație de prospețime și coerență arhitecturală, motive de reflecție asupra spațiului de joc contemporan, răspunzând, fiecare

în propriul fel, unor situații complexe de recuperare a „terenului“ dedicat teatrului.

În perioada 12–15 octombrie 2011, aproape 1600 de spectatori au vizionat, la cel mai mare spațiu expozițional din **Bruxelles**, *Tour et taxis*, cele patru reprezentații ale spectacolului *Faust*, în regia lui Silviu Purcărete, o producție a Teatrului Național „Radu Stanca“ din Sibiu. Reacțiile specialiștilor au fost entuziaste: *O montare atât de spectaculoasă nu s-a mai văzut în Belgia din anii '70*, a declarat un reprezentant al Teatrului Național al Comunității Franceze din Bruxelles (TNCF), iar directorul teatrului, Jean-Louis Colinet, a adăugat: *Deși am fost de la început parteneri ai proiectului, nu credeam că poate fi adusă aici o asemenea producție. Mi se părea un vis nebunesc*.

Președintele Comisiei Europene, domnul José Manuel Durão Barroso, a onorat invitația Institutului Cultural Român și a asistat sâmbătă, 15 octombrie 2011, la ultima reprezentație, fiind la rândul său vrăjit de magia acestei montări. Au fost prezenți, de asemenea, oameni de teatru și cultură

Machetă prezentată de studenții Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale“ din București la Cvadrienala de Scenografie de la Praga © Prague Quadrennial

Președintele Comisiei Europene la încheierea spectacolului *Faust*

din Franța, Luxemburg, Marea Britanie și Olanda, iar în data de 13 octombrie, ICR a organizat la TNCF dezbaterea *Teatrul românesc de azi*, lansând, în prezența teatrologilor George Banu și Mirella Patureau, numărul special al revistei *Alternatives théâtrales*, dedicat scenei românești.

Institutul Cultural Român este probabil cel mai activ institut străin din Bruxelles, iar aducerea Faustului confirmă că are o viziune la scară mare, a declarat Nicolas Wieers, producător general al Euronews la Bruxelles. Turneul de la Bruxelles s-a aflat sub Înaltul Patronaj al Președintelui României și a fost realizat cu sprijinul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, al Institutului Cultural Român și al Wallonie Bruxelles International.

Filmul românesc este una dintre formele artistice cel mai intens promovate de Institutul Cultural Român, aproape unu din cinci evenimente fiind dedicat acestei arte.

Institutul Cultural Român „Dimitrie Cantemir“ de la Istanbul a susținut an de an prezența românească la festivalul Documentarist. Aflat la a IV-a ediție, festivalul se desfășoară în diverse spații din Istanbul: Muzeul Pera, Galeria AkBank ori Institutul Francez. După ce în 2010 au

fost prezentate trei pelicule românești – *Lumea văzută de Ion B.* (2009, regia: Alexander Nanau), *Dacia, dragostea mea* (2009, regia: Julio Soto și Ștefan Constantinescu) și *Humoreasca* (2009, regia: Diana Deleanu) –, festivalul a organizat în 2011, în colaborare cu Institutul Cultural Român „Dimitrie Cantemir“ de la Istanbul, o secțiune specială dedicată filmului documentar românesc. Au fost proiectate cinci documentare: *Shukar Collective Project*, regia: Matei Alexandru Mocanu; *Kapitalism – rețeta noastră secretă*, regia: Alexandru Solomon; *Autobiografia lui Nicolae Ceușescu*, regia: Andrei Ujică; *Oxygen*, regia: Adina Pintilie; *Piața Universității – România*, regia: Stelian Tănase. Au fost invitați regizorii Matei Alexandru Mocanu și Alexandru Solomon, acesta din urmă susținând și un atelier de creație în cadrul unui program de dezvoltare de proiecte cinematografice internaționale, organizat de Balkan Documentary Center în perioada 3–5 iunie.

Datorită eforturilor deosebite depuse de echipa **Institutului Cultural Român de la Stockholm**, traduse prin organizarea anuală a unui festival al filmului românesc, prin susținerea lansărilor filmelor românești pe piața suedeză și prin sprijinirea

peliculelor românești și a regizorilor români la diverse festivaluri din Suedia, Festivalul Internațional de Film de la Göteborg a decis să dedice în 2011 o secțiune de sine stătătoare filmului românesc, intitulată „Romanian New Wave“.

Într-un interviu acordat publicației *Fokus*, directorul artistic al festivalului, Marit Kapla, explică alegerea României ca țară-invitată:

În România se fac de mulți ani filme bune. Ele stau sub semnul unui hiperrealism care influențează atât marile evenimente sociale, cât și chestiunile mărunte, personale, însă general-valabile. Ca de pildă în 4 luni, 3 săptămâni și 2 zile, un film despre un avort, care are tensiunea unui thriller și care te ține cu suflul la gură până la final. Mi-ar fi plăcut ca multe dintre filmele suedeze să fie ceva mai serioase și mai exigente și să descrie realitatea așa cum o face filmul românesc. (Fokus, nr. 1/2011, 28 ianuarie)

În cadrul acestei secțiuni, desfășurate între 28 ianurie și 7 februarie, au fost proiectate lungmetrajele *Aurora*, regia: Cristi Puiu; *Marți, după Crăciun*, regia: Radu Muntean; *Periferic*, regia: Bogdan George Apetri; *Morgen*, regia: Marian Crișan; *Principii de viață*, regia:

Documentarist, 31 mai – 5 iunie, Istanbul

„Zilele Filmului Românesc“ la Stockholm, Malmö și Lund

Constantin Popescu, și *Kapitalism – rețeta noastră secretă*, regia: Alexandru Solomon. Fiecare proiecție a unui lungmetraj românesc a fost precedată de prezentarea unui scurtmetraj: *Megatron*, regia: Marian Crișan; *Valuri și Colivia*, ambele în regia lui Adrian Sitaru; *Lampa cu căciulă*, regia: Radu Jude; *Troleibuzul 92*, regia: Ștefan Constantinescu, și *Pentru el*, regia: Stanca Radu. Selecția nu a inclus doar producții recente ale „Noului val”, ci și patru filme din patrimoniul cinematografiei românești: *Reconstituirea*, regia: Lucian Pintilie (1970); *Nunta de piatră*, regia: Dan Pița și Mircea Veroiu (1973); *Croaziera*, regia: Mircea Daneliuc (1981), și *Concurs*, regia: Dan Pița (1982). În secțiunea

„Red Western”, cuprinzând filme de gen produse în U.R.S.S. și în fostele țări comuniste, a fost inclus și un film românesc – *Artista, dolarii și ardelenii*, regia: Mircea Veroiu (1980). Marea noutate a secțiunii dedicate filmului românesc a reprezentat-o retrospectiva scurtmetrajelor cinastului Mihail Livadă (1908–1992), mult mai cunoscut în Suedia, țara sa de adopție, decât în România, de unde a emigrat după Al Doilea Război Mondial. Începând din 1949, împreună cu partenera sa de viață, poeta Rut Hillarp, fostul inginer român a pus bazele cinematografului experimental suedez. După încheierea festivalului, ICR Stockholm a organizat cea de-a V-a ediție a „Zilelor Filmului Românesc” la Stockholm,

Malmö și Lund. La cinematograful Zita din Stockholm (10–13 februarie) și la cinematografele Spegeln din Malmö și Kino din Lund (17–20 februarie) au fost proiectate filmele prezentate în cadrul secțiunii românești a Festivalului de la Göteborg.

Filmul românesc s-a bucurat de succes și la Zaragoza, cu ocazia unei serii de evenimente ce a adus în prim-plan viața culturală a Bucureștiului – un proiect organizat anual de primăria orașului Zaragoza și de revista *Zona de Obras*, prin care orașe de cultură latină sunt invitate să se prezinte. Bucureștiul a fost primul oraș european invitat, după Tijuana, Caracas, Montevideo, Mexico City, Buenos Aires,

Ana Ularu și Timotei
Duma în filmul
Periferic, regia:
Bogdan George Apetri
© Saga Film

Quito. Suita de evenimente dedicate Bucureștiului, realizată în parteneriat cu **Institutul Cultural Român de la Madrid**, s-a desfășurat între 26 mai și 11 septembrie și a inclus concerte, expoziții, cicluri de filme și lansări de carte. Astfel, în data de 26 mai, la Centro de Historia din Zaragoza au fost inaugurate cinci expoziții cu artiști din România: două expoziții aparținând Clubului Ilustratorilor din România, sub titlul „¡Hola, soy Bucarest!” și „Historia en historias/Poveste în povești”; expoziția „8art+”, care a prezentat lucrări ale pictorilor Gheorghe Anghel, Marcel Bunea, Florin Ciubotaru, Darie Dup, Petru Lucaci, Vladimir Șetran, Napoleon Tiron și Vasile Tolan; o expoziție având ca subiect Bucureștiul din perspectiva fotografiilor spanioli; o expoziție de *street-art*, realizată *in situ* de Alexandru Ciubotariu *alias* Pisica Pătrată, intitulată „Bucarest Performance Live-Art”. Tot în data de 26 mai, la Sala López, a avut loc concertul grupului The Amsterdams, formație de rock alternativ din București, iar în data de 10 iunie, în spațiul Q4 Ribera del Ebro, concertul de muzică tradițională românească susținut

de Fanfara Shavale. În luna septembrie, la Centro de Historia din Zaragoza, au fost proiectate filmele: *Marfa și banii*, regia: Cristi Puiu; *Moartea domnului Lăzărescu*, regia: Cristi Puiu; *Cocoșul decapitat*, regia: Radu Gabrea, și *Bucarest, memoria perdida*, regia: Albert Solé. Totodată, au fost lansate, în prezența autorilor și a traducătorilor, două romane publicate cu sprijinul financiar al Institutului Cultural Român, prin programul rps – Translation and Publication Support Programme: *Cartea șoaptelor* de Varujan Vosganian (traducere de Joaquín Garrigós, Editura „Pre-Textos”) și *Christina Domestica și Vânătorii de suflete* de Petru Cimpoeșu (traducere de Francisco Javier Marina, Mira Editores).

Anul literaturii române în Spania, amplu program de evenimente organizat de Institutul Cultural Român de la Madrid, a celebrat prezența României ca țară invitată de onoare a celui mai important târg de carte din Spania, Târgul Internațional de Carte **LIBER**, desfășurat la Madrid între 5–7 octombrie.

Sub egida anului literaturii române în Spania, au avut loc, printre altele:

centenarul Cioran la Circulo de Lectores din Madrid (29 și 30 martie); lansări de carte în colaborare cu edituri active în publicarea literaturii române în Spania (Editura El Nادر la librăria La Buena Vida, 31 martie); participarea lui Mircea Cărtărescu la Festivalul de Poezie de la Cordoba – „Poetas del mundo en Córdoba. **COSMOPOETICA**” (6–10 aprilie); concursul de eseuri „E.M.Cioran” al cărui premiu a fost acordat Nataliei Izquierdo López în cadrul evenimentelor desfășurate cu ocazia Târgului Internațional de Carte **LIBER**.

Standul spectaculos al României din cadrul Târgului Internațional de Carte **LIBER** de la Madrid (organizat sub coordonarea Centrului Național al Cărții din cadrul Institutului Cultural Român și realizat de o echipă de arhitecți condusă de Șerban Sturza și Pierre Bornowski), la inaugurarea căruia au participat ministrul culturii din Spania, Ángeles González-Sinde Reig, ministrul culturii din România, Kelemen Hunor, și președintele **ICR**, Horia-Roman Patapievici (4 octombrie), alături de evenimentele coordonate de **ICR** Madrid au adus la Madrid un veritabil festival al culturii

Pisica Pătrată în vizită în Zaragoza
© Alexandru Ciubotariu

Standul României,
țară-invitată la Târgul de
Carte **LIBER** de la Madrid
© Șerban Bonciocat

române, presa spaniolă evidențiind pe larg calitatea, diversitatea și consistența prezenței culturale românești. Au avut loc: conferințe, prezentări și mese rotunde despre ecouri ale tradiției evreiești în cultura română modernă (26 septembrie), scriitori români de expresie germană (28 și 29 septembrie), despre familia Cantemireștilor (3 octombrie), piața de carte din România (6 octombrie), programele de subvenții pentru traduceri literare în diverse țări membre UE (6 octombrie), scriitori români inediți în Spania (6 octombrie) sau scriitori români în limba spaniolă (7 octombrie), alături de expoziții de bandă desenată și de ilustrație de carte, ateliere de desen, proiecții de filme și librărie temporară.

Cineva s-ar putea să și-l amintească pe Mihai Eminescu, acest Cervantes al românilor. Unii mai citiți și mai umblați i-ar aminti poate pe Cioran, Ionesco, Tristan Tzara, Mircea Eliade, toți români și figuri

transcendentale ale secolului XX. Și poate încă pe câțiva, dar asta nu înseamnă aproape nimic pentru o țară ca România, de care ne apropiem, printre altele, o limbă foarte familiară și de unde ne ajung acum, în sfârșit, scipiri ale unei literaturi care, îndepărtată deja de tradiția ei franceză, are boom-ul latino-american și realismul magic drept izvoare pentru opere care conțin literatură cu majuscule, o literatură dintre cele mai viguroase și spectaculoase din Europa. (ABC, 6 iunie 2011)

Explorând noi propuneri de promovare a literaturii române în s.u.a., **Institutul Cultural Român de la New York** a relansat programul „Citind pe frunzele de ceai/ Reading the Tea Leaves“, o serie de spectacole-lectură în limba engleză pe baza unor texte literare românești, în interpretarea unor actori americani și cu participarea unor regizori de teatru români și americani. Programul este coordonat

de regizorul de teatru Ana Mărgineanu. Anul acesta au fost alese, pe lângă textele contemporane, și texte clasice, dramaturgie și proză, deja publicate sau în curs de apariție în limba engleză. Formatul lecturilor a juxtapus autori clasici și autori cotermporani, după următorul program: 8 martie – spectacol-lectură din *Istoria ieroglică* de Dimitrie Cantemir și *Țiganiada* de Ion Budai-Deleanu (fragmente), regia: Ana Mărgineanu; 9 martie – spectacol-lectură cu fragmente din *Cruciada copiilor* de Florina Ilis și *Proză cu amănuntul* de Dan Lungu, regia: Tamilla Woodward; 15 martie – *Teatrul descompus* de Matei Vișniec, regia: Tamilla Woodward; 16 martie – *Povești adevărate complet inventate* din Baia Mare de Peca Ștefan, regia: Ana Mărgineanu. Programul a continuat în 13 mai cu spectacolul-lectură al piesei *A treia țeară* de Marin Sorescu, în regia lui John Eisner, cu participarea a opt actori americani.

„Citind pe frunzele de ceai“ la ICR New York: spectacol-lectură din *Teatrul descompus* de Matei Vișniec

Concertele de muzică clasică, pop, rock, jazz, electronică, bizantină și tradițională reprezintă 20% din cele 600 de proiecte derulate de institutele culturale românești în străinătate în 2011.

Una dintre inițiativele de forță și continuitate ale **Institutului Cultural Român de la Lisabona** este Stagiunea Muzicală Românească în Portugalia, ajunsă la cea de-a IV-a ediție. În anul 2011 au fost programate două concerte ale grupului româno-american Tuba Project. Evenimentul a consemnat, totodată, debutul în Portugalia al trupei româno-americane, compuse din Bob Stewart, Bruce Williams, Alex Harding, Lucian Ban, Derrek Phillips. Un dublu debut, mai precis. Tuba Project a cântat în prima seară, în data de 29 iulie, în cadrul Festivalului Músicas do Mondo de la Sines, în fața unei audiențe de aproape 4000 de persoane, pentru ca, pe 30 iulie, să susțină un recital în eleganta sală a Museu do Oriente. Formația a fost fondată la New York, în urmă cu un deceniu, de pianistul Lucian Ban și saxofonistul Alex Harding,

avându-l ca „star“ pe Bob Stewart, la tubă. Ban este primul jazzman român afirmat pe scena ultracompetitivă a principalei metropole din patria jazzului.

Festivalul Músicas do Mondo echivalează cu o călătorie muzicală în jurul lumii, desfășurat anual în localitatea unde s-a născut Vasco Da Gama, începând din 1999. La această ediție au participat 38 de trupe din 23 de țări.

Institutul Cultural Român „Titu Maiorescu“ de la Berlin, în colaborare cu Centrul Internațional de dans Fabrik Postdam, Fundația Robert Bosch și cu sprijinul Centrului Național al Dansului, a organizat, pentru prima dată în Germania, un festival dedicat exclusiv dansului contemporan românesc. „Moving Romania“ a avut loc în perioada 8–15 septembrie, oferind publicului german prilejul să descopere opt spectacole românești de dans care au purtat semnătura coreografilor Andreea Novac (*Dance a Playful Body* și *Pretend We Make You Happy*), Cosmin Manolescu (*Supergabriela*),

Sergiu Mătiș și Vlaicu Golcea (*Duet*), Mihaela Michailov și Mădălina Dan (*White Words – Blue Hearted*).

Întâlnirea mea în cadrul bursei Manageri culturali din Europa Centrală și de Est – program al Fundației Robert Bosch, de care am beneficiat timp de 13 luni – cu compania de dans fabrik din Potsdam m-a lăsat să întrevăd încă de la început imensă oportunitate de a realiza prima platformă complexă de schimb artistic între România și Germania în domeniul dansului contemporan. Așa s-a născut Festivalul „Moving Romania“, iar platforma s-a urnit din loc cu sprijinul 1CR Berlin, al Centrului Național al Dansului București și al Asociației Române pentru Promovarea Artelor Spectacolului. A rezultat un proiect de anvergură, bine articulat, bine motivat, binevenit, care a interesat atât lumea artistică din Brandenburg/Berlin, cât și publicul exigent din Potsdam. Pentru multe alte colaborări româno-germane în domeniul dansului contemporan care vor urma, drumul e deschis. Și cum istoria e repetitivă... să repetăm să dansăm! (Ciprian Marinescu)

Tuba Project în Portugalia
© Dan Andrei

Ștefan Lupu, Alin State, István Teglas – *Pretend We Make You Happy*
© Lucian Spătariu

Artele vizuale s-au bucurat, ca în fiecare an, de o expunere susținută în străinătate – de la expoziții ale generației '70–'90 la cele ale „școlii de la Cluj” ori expoziții de patrimoniu.

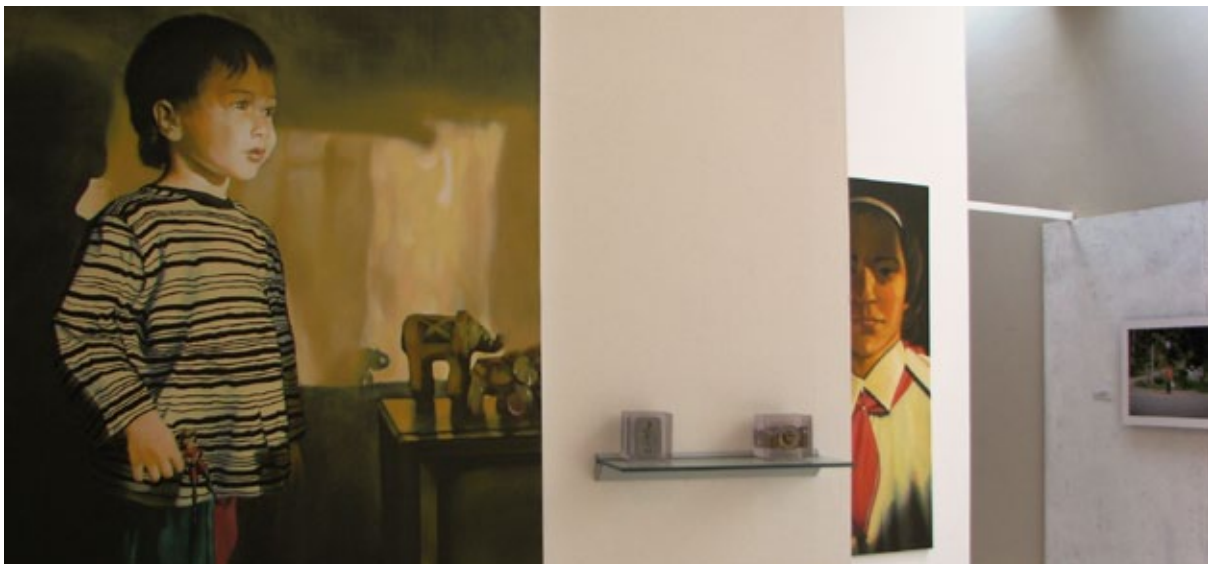
Universitatea „Ben Gurion” din orașul Beer Sheva, în parteneriat cu **Institutul Cultural Român de la Tel Aviv**, a organizat, în data de 29 martie, expoziția și conferința „Eu sunt român: ruta București – Tel Aviv”. Evenimentele au abordat din diverse unghiuri influențele și rădăcinile creative românești ale unor artiști israelieni de origine română, precum și contribuțiile importante ale unor intelectuali evrei la patrimoniul cultural românesc. Deschisă în perioada 29 martie – 1 iunie, expoziția a adus în atenția publicului puncte de vedere diferite asupra identității românești, asupra tradiției și memoriei, așa cum apar în creația vizuală a 20 de artiști români și a 20 de artiști israelieni de origine română. Lucrările au fost selecționate de curatorul proiectului, prof. Haim Maor, și de studenții acestuia, în colaborare cu ICR Tel

Aviv. Catalogul expoziției a fost realizat printr-un proiect curatorial inedit, fiecare artist fiind prezentat de câte un student de la istoria artei din cadrul Universității „Ben Gurion”. ICR Tel Aviv a sprijinit participarea lectorilor Măriuca Stanciu, Codruța Gabriela Antonesei, Liana Cojocaru, Adina Babeș, precum și prezența la vernisaj a artiștilor Dan Perjovschi, Maxim Dumitraș (curator al Muzeului de Artă Comparată din Sângeorz-Băi), Vasile Rață, și a galeriștilor Matei Câlția (Galeria Posibilă, București) și Mihai Pop (Galeria Plan B, Cluj-Napoca). Manifestările au beneficiat de sprijinul financiar al organizațiilor A.M.I.R. – Asociația Mondială a Israelienilor de Origine Română și H.O.R. – Asociația Israelienilor Originari din România. Proiectul constituie rezultatul unei vizite de documentare a prof. Haim Maor în România, cu sprijinul Institutului Cultural Român, prin programul de mobilitate adresat programatorilor străini interesați să dezvolte proiecte împreună cu artiști și organizații din România.

Prin parteneriatul încheiat cu Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și cu Ministerul Afacerilor Externe, Institutul Cultural Român a participat la organizarea prezenței românești la Bienala de Artă Contemporană de la Veneția. În mod excepțional, România este singura țară care, pe lângă proiectul prezentat în Giardini della Biennale, în Pavilionul României, expune un al doilea proiect național la Noua Galerie a **Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția**. Cele două proiecte cu care România a participat la cea de-a LIV-a ediție a Bienalei de Artă au fost „Performing History” și „Romanian Cultural Resolution”. Proiectele au fost selectate în urma concursului național organizat de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Ministerul Afacerilor Externe și Institutul Cultural Român.

Proiectul „Performing History”, inițiat de curatoarii Maria Rus Bojan și Ami Barak, a vizat o prezentare inedită a operei lui Ion Grigorescu, incluzând atât lucrări istorice, cât și lucrări noi, în relație cu o serie de noi proiecte ale cuplului de artiste

Detaliu din expoziția „Eu sunt român: ruta București – Tel Aviv” la Universitatea „Ben Gurion” din Beer Sheva © Gal Mahler

Anetta Mona Chișă (România) și Lucia Tkáčová (Cehia). Sub coordonarea scriitorului Bogdan Ghiu și în colaborare cu editorul Timotei Nădășan, „Performing History“ a beneficiat de o vizibilitate editorială de excepție, catalogul proiectului luând forma unui supliment special al numărului 38 al revistei *IDEA artă+societate*.

Proiectul „Romanian Cultural Resolution“, inițiat de Adrian Bojenoiu și Alexandru Niculescu, a constat în transferarea activității Centrului pentru Cultură Contemporană Club Electro Putere în cadrul Bienalei de la Veneția, cu accent pe etapa editorială și documentară a evenimentului, care are ca scop cercetarea contextului artistic contemporan din România. Prin participarea unui număr impresionant de artiști, critici de artă și curatori, „Romanian Cultural Resolution“ a urmărit soluțiile și tendințele pe care artele vizuale din România le-au dezvoltat în ultimii ani, făcând să se vorbească atât despre o renaștere și o reformare a discursului artistic contemporan, cât și despre un întreg ansamblu de probleme sau situații care ilustrează precaritatea condiției artistului în contextul local și nuanțarea celui global în fața ideii de spectacol și mercantilism. Catalogul a fost editat de prestigioasa editură Hatje Cantz din Germania. De asemenea, Jacopo Mazzetti a realizat un film documentar pe baza interviurilor luate celor 22 de artiști și curatori români implicați în contextul artistic local și internațional. Cea de-a LIV-a ediție a Bienalei de Artă de la Veneția s-a desfășurat în perioada 4 iunie – 27 noiembrie.

„Performing History“
la Bienala de Artă de
la Veneția, Giardini
della Biennale
© MBArt Agency

„Romanian Cultural
Resolution“ la
Bienala de Artă de la
Veneția, Noua Galerie
© Club Electro Putere

ROMANIAN CULTURAL RESOLUTION

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

Fish Factory

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

An Image Instead of a Title

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

Figurative Painting in Romania 1970-2010

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

1989-1990

1991-1992

1993-1994

1995-1996

1997-1998

1999-2000

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

2009-2010

2001-2002

2003-2004

2005-2006

2007-2008

O selecție de lucrări aparținând bursierilor academiilor și institutelor străine din Roma și a unor artiști italieni și străini a putut fi admirată la **Accademia di Romania din Roma**, în cadrul expoziției de artă contemporană Spazi Aperti, în perioada 8–21 iunie. Ajunsă la cea de-a IX-a ediție, manifestarea a cuprins o amplă panoramă de forme și expresii artistice contemporane, de la video-art și fotografie la instalații, *performance*, pictură, teatru, dans și muzică. Îngrijită de Luisa Conte și având ca temă experiența estetică, expoziția a fost organizată de Accademia di Romania din Roma, sub patronajul municipalității Romei, și s-a bucurat de colaborarea unor instituții ca: Academia Belgica, British School in Rome, Accademia di Danimarca, Circolo Scandinavo, Real Academia d'España, cu participarea Universității de Vest din Timișoara – Facultatea de Arte și Design. Au expus: Pelayo Varela Alvarez, Basmati (Saul Saguatti/Audrey Coľaniz), Charlotte Bergman, Patricio Cabrera, Riccardo Cazzato, Aurélio Edler Copes, Alessandro Di Gregorio, Maria Diekmann, Robert Fekete, Julio Galeote Carrascosa, Carlos García Fernández, Richard Gasper, Silvio Giordano, Clara González, Andrea Jaurrieta Bariain, Kirsijärvi Metsahuone, Eva La Cour, Marco Lamanna, Maruchi León, Angel Masip, Giacomo Miracola, Alessandro Morino, Ursula Nistrup, Alex Pascoli, Tommaso Pedone, Adina Plugaru, Tero Puha, Marius Purice, Sorin Cosmin Scurtulescu, Laurence Snackers, Sergiu Toma, Charlotte Troidahl, Devis Venturelli, Claudia Roxana Zloteanu. În seara inaugurală, reprezentanții Facultății de Arte și Design din cadrul Universității de Vest Timișoara au prezentat o selecție de lucrări ale studenților facultății. Vernisajul a continuat cu un *performance* de *audiovisual mapping* pe fațada Academiei, urmat de un dj set cu dj-ul Sillyconductor. În data de 11 iunie, Alex Pascoli a interpretat un text inspirat de *Lecțiile americane* ale lui Italo Calvino, urmat de un moment

teatral a artiștilor Maruchi León, Angel Masip, Clara Gonzáles (Real Academia de España en Roma), intitulat „Prova registrata sull’etud dell’opera di Anton Cechov, Tre Sorelle”. Pe 18 iunie, grupul Basmati a prezentat un *performance live* de dans însoțit de un video de animație digitală, iar pe 20 iunie, în cadrul Sărbătorii Europene a Muzicii, ansamblul instrumental La piccola Accademia degli specchi a susținut un concert de muzică de cameră contemporană, propunând un repertoriu atent la experiențele minimaliste și postminimaliste. Manifestarea s-a încheiat pe 21 iunie cu un concert de muzică jazz, electronic piano, susținut de o legendă vie a jazz-ului românesc, maestrul Jancsy Körössy, într-un extraordinar duet pianistic cu Ramona Horvath.

Spazi Aperti

33 de icoane de tezaur de secol XIX au fost prezentate publicului ungar de Muzeul Astra din Sibiu în preajma Sărbătorilor Pascale ortodoxe și catolice. Expoziția „Icoana pe sticlă... timp de credință în spațiul Transilvaniei”, deschisă în perioada 19 aprilie – 30 mai la Muzeul Kiscelli din Budapesta, a fost inclusă în programul conferinței „Arta religioasă în Ungaria și România – influențe reciproce din Evul Mediu până în prezent”. Cifra simbolică, cele 33 de icoane transilvănene au provenit din sudul Ardealului, din principalele centre de iconari de la Nicula și Gherla (județul Cluj), Laz și Lancrăm (județul Alba), Șcheii Brașovului și Făgăraș (județul Brașov), Mărginimea Sibiului și Sibiu. **Institutul Cultural Român de la Budapesta** a continuat, prin acest eveniment, o inițiativă a Fundației Anastasia din anul 1994. Sub titlul „Pas d’accord avec Zefirelli”, cinci artiști români – Sorin Dumitrescu, Mihai Sărbulescu, Horea Paștina, Ion Grigorescu și Ioana Bătrânu – au zugrăvit, pe porțiuni din pereții și coloanele de piatră și cărămidă, reprezentări religioase ortodoxe.

Institutul Cultural Român urmărește să pună în valoare patrimoniul cultural, și dincolo de domeniile artistice consacrate ori de formele de organizare clasice (concerte, expoziții, proiecții de filme etc.).

Unică a fost inițiativa **Institutului Cultural Român de la Viena** de a aduce în actualitate amprenta românească a unor personalități prin editarea unui ghid cultural bilingv: *Românii de pe Ringstrasse: trasee de ieri prin Viena de azi*. Bogat ilustrat și editat în tiraj de 2500 de exemplare, ghidul bilingv (româno-german) surprinde marca lăsată de personalități (artistice, literare, politice etc.), care au petrecut un timp relativ îndelungat la Viena, s-au stabilit aici sau au fost influențate în vreun fel de șederea în acest oraș. Cele aproximativ 260 de pagini fuzionează cu o „hartă românească a Vienei”, în care sunt cuprinse, de-a

lungul a trei rute distincte, grupate tematic, reperele urbane definitorii pentru traseele vieneze ale personalităților românești.

Orașul poate fi parcurs pe urmele lui Mihai Eminescu, Titu Maiorescu, George Enescu, Ciprian Porumbescu, Ioan Slavici, Lucian Blaga ori Ioan Holender. Doi ghizi organizează regulat tururi care punctează principalele locuri ce poartă amprenta unor personalități românești (domicilii, locuri de studiu, cafenele, muzee, instituții publice, spații publice emblematic etc.). O ediție electronică a ghidului poate fi accesată și descărcată de pe site-ul www.rumaenischespuren.at/.

Sub genericul „România Plurală“, **Institutul Cultural Român de la Varșovia** a organizat în Polonia o serie de evenimente menite să ilustreze atât diversitatea etno-culturală a României, precum și să familiarizeze publicul polonez cu muzica, dansul și tradițiile românești. Prima componentă a acestui program s-a desfășurat în perioada 4–6 martie, sub forma unui weekend tradițional românesc la Muzeul Național de Etnografie din Varșovia. Pe parcursul celor trei zile, au avut loc spectacole de muzică și dans susținute de Ansamblul folcloric „Dor Transilvan“ din Cluj-Napoca, o expoziție despre portul tradițional românesc și obiceiuri specifice sărbătorilor tradiționale, realizată de Adriana Andrei de la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj, o expoziție culinară, ateliere de dans pentru adulți și copii, iar meșterii populari invitați la Varșovia au avut ocazia să prezinte, timp de două zile, meșteșuguri românești, precum țesutul, cusutul, prelucrarea pielii și a lemnului sau pictura icoanelor pe sticlă. În plus, în sala de cinema a muzeului, au fost prezentate filmele etnografice *Povești din Carpați*, regia: Aurora Runcan; *Olarul din Biniș*, regia: Cosmin Țiglar; *Milky Way*, regia: Ivana Mladenovic, și *Mascarade*, regia: Cornel Gheorghiuță.

Programul a continuat în zilele de 11 și 12

mai cu o dezbatere și un concert dedicat minorității maghiare. Dezbateră a fost găzduită de Institutul Cultural Maghiar din Varșovia și s-a concentrat pe particularitățile relațiilor româno-maghiare din România. Moderată de Janosz Tischler, directorul Institutului Cultural Maghiar din Varșovia, masa rotundă i-a avut ca invitați pe Zsombor Csata, directorul Centrului de Cercetare a Relațiilor Interetnice Cluj-Napoca, și pe István Szakács, manager cultural – Fabrica de Pensule și Fundația Altart. În data de 12 mai, în renumitul club varșovian de jazz Tygmont, a avut loc concertul formației Sánkér Quartet, care îmbină elementele de jazz cu muzica cean-găilor și a etniei maghiare din zona transilvană. Ce-a de-a treia componentă a programului „România Plurală“ a fost dedicată comunității germane din România. În data de 9 noiembrie au avut loc o dezbatere, un slide-show și o proiecție de film dedicate acestei minorități. Beneficiind de parteneriatul cu Forumul Cultural Austriac, Goethe-Institut și Editura Czarne, evenimentele s-au desfășurat la sediul Forumului Cultural Austriac din Polonia și au debutat cu o discuție a scriitorului român de expresie germană Eginald Schlattner cu publicul polonez despre minoritatea germană din România. Dezbateră a fost urmată de un slide-show comentat al fotografiilor lui Lucian Muntean, având ca temă întâlnirile anuale ale sașilor în România, și de proiecția filmului *Cocoșul decapitat*, regia: Radu Gabrea. Evenimentul a fost moderat de Tomasz Łubieński, redactor-șef al revistei *Nowe Książki*. Programul a inclus și campania de diplomatie publică „România multietnică“, sub forma unei expoziții itinerante de fotografie în aer liber, ilustrând diverse aspecte din viața minorităților din România (costume, obiceiuri, evenimente, arhitectură etc.), însoțite de scurte texte surprinzând informații esențiale despre minoritățile respective. Expoziția a fost prezentată la Cracovia, în Piața Mică a Orașului Vechi, între 15 iulie și 15 august;

la Poznań, în Piața Mare a Orașului, între 15 august și 9 septembrie, și la Varșovia, pe Calea Regală (Krakowskie Przedmieście), între 9 septembrie și 31 octombrie.

Diversitatea etnică
a României cele-
brată de ICR Varșovia
© Lucian Muntean

Festivalul este o piață a ideilor, care apropie culturile și lansează provocări artiștilor, un loc unde se nasc proiecte și colaborări.

În 2005, odată cu adoptarea noii sale strategii, Institutul Cultural Român a înțeles că nu poate fi doar un exportator de produse culturale, ci deopotrivă intermediarul unor colaborări. În viziunea Institutului Cultural Român, reușita se evaluează prin durabilitatea și multitudinea colaborărilor care se concretizează în proiecte comune. Astfel, odată atinsă masa critică a acestor proiecte de colaborare, se poate vorbi de un mecanism autogenerativ, care le va oferi artiștilor români, independent de finanțarea publică, accesul la noi rețele profesionale, deschizându-le ușile unor instituții care altfel le-ar fi rămas închise.

În afara acestei mize pe termen lung, susținerea festivalurilor din țară răspunde

și unor nevoi pe termen scurt și mediu.

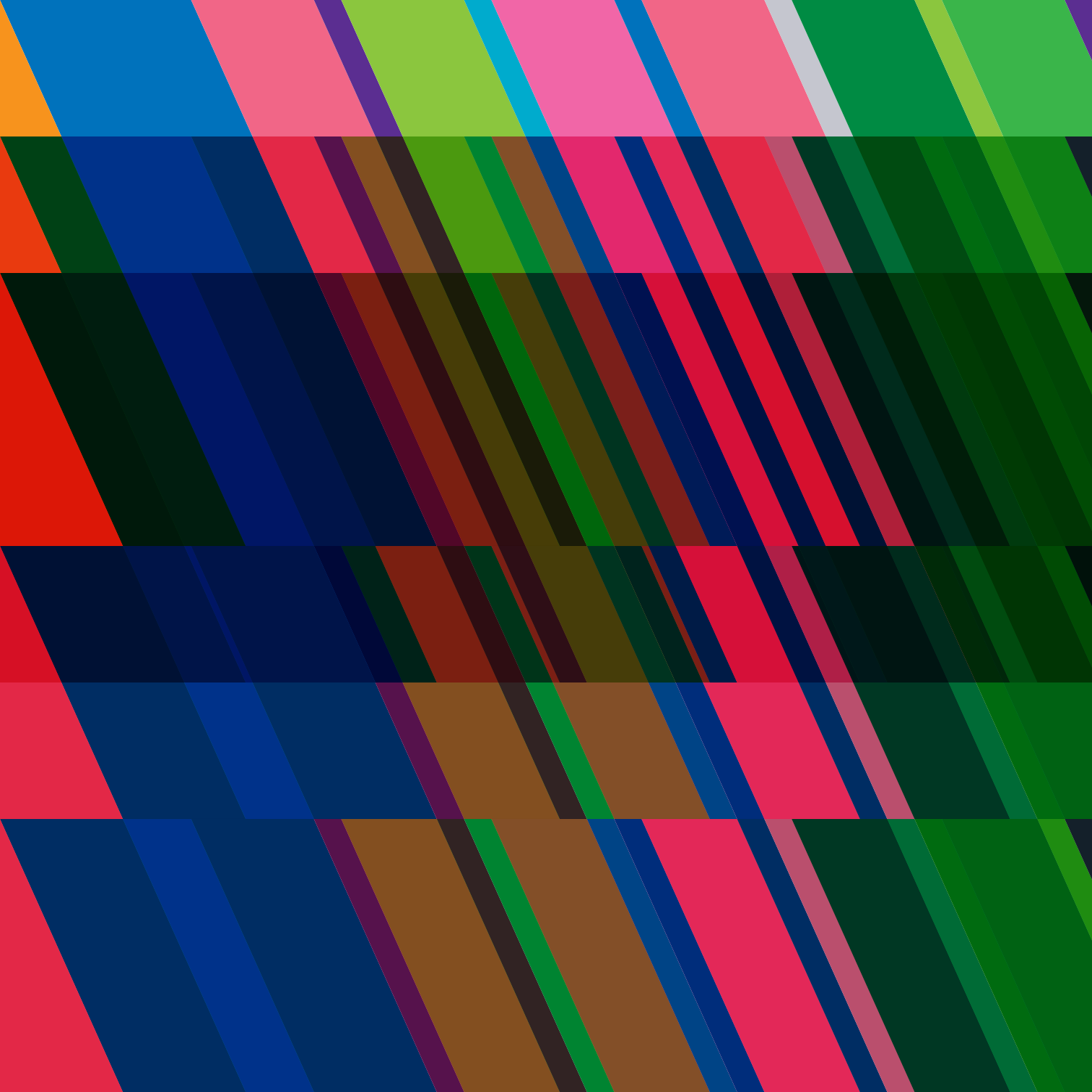
Pe termen scurt, este mai economic, mai practic și comportă riscuri mai mici să oferi unui programator străin posibilitatea de a selecta ceea ce se potrivește mai bine mediului cultural din care acesta provine și pe care îl cunoaște cel mai bine. Pe termen mediu, scopul Institutului Cultural Român este să prezinte diverselor piețe pe care activează o diversitate și o calitate a creațiilor artistice mereu reînnoite. Stimularea unor asemenea evenimente, care creează sau mențin în activitate anumite industrii culturale, este vitală pentru atingerea acestui scop.

În plus, susținerea festivalurilor prin invitarea unor directori de festivaluri, jurnaliști de specialitate, programatori ai unor instituții culturale relevante conferă un plus de valoare festivalurilor românești, le ajută

să intre în circuitul festivalurilor prestigioase, să devină vizibile și să pună pe harta internațională orașele în care se desfășoară.

Din aceste rațiuni strategice, Institutul Cultural Român susține o bună parte din festivalurile românești de calitate, din domenii artistice diverse: teatru – Festivalul Național de Teatru din București, Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu, „Întâlnirile Gellu Naum“, organizate pentru prima dată în 2011, la Cluj-Napoca, Festivalul Internațional „Shakespeare“, desfășurat o dată la doi ani la Craiova și București; film – TIFF – Festivalul Internațional de Film Transilvania, Festivalul Internațional de Film Documentar Astra, Festivalul de Animație Anim'est, Festivalul de Film Independent „Anonimul“, muzică – Festivalul Internațional „George Enescu“ etc.

*Spre viitor – vizibilitate
internațională pentru
festivalurile românești*

Institutul Cultural Român s-a alăturat Uniunii Teatrale din România (UNITER), Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, Primăriei Capitalei și Consiliului General al Municipiului București, în calitate de coorganizator al **Festivalului Național de Teatru de la București**. În fiecare an, un selecționar unic, mandatat de Senatul UNITER, invită cele mai inovatoare ori provocatoare producții teatrale la București. Este o ocazie unică pentru invitații străini să vizioneze aceste spectacole, să se întâlnească cu dramaturgi și actori români, să imagineze proiecte comune. În perioada 28 octombrie – 6 noiembrie au sosit la București personalități culturale, directori de teatre și de importante festivaluri internaționale, critici și ziariști: George Banu, critic de teatru, teoretician, eseist și profesor (Franța); David Zinder, regizor și profesor la Departamentul de Artă Dramatică din cadrul Universității din Tel Aviv (Israel); Manabu Noda, critic de teatru, cercetător, profesor la Facultatea de Arte și Litere, Universitatea Meiji din Tokyo (Japonia); Octavian Saiu, cercetător și critic de teatru, doctor în studii teatrale, profesor la universități din România și Noua Zeelandă; Monica Săvulescu Voudouri, prozatoare, eseistă, poetă (Grecia); Chris Ackerley, critic și profesor de limba engleză la Universitatea din Otago (Noua Zeelandă); Yun Cheol Kim, decan al Facultății de Teatru a Universității Naționale de Arte din Seul și președinte al Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru (Coreea de Sud); Christopher Wynn, director pentru Dezvoltare și Parteneriate al Festivalului Internațional de Teatru de la Edinburgh (Marea Britanie); Kevin Bitterman, actor, regizor și producător (S.U.A.); Eileen Blumenthal, doctor în istoria teatrului (S.U.A.); Kerry Michael, director artistic al Theatre Royal Stratford East (Marea Britanie); Christopher Haydon, director artistic al Gate Theatre (Marea Britanie); Kathrin Veser, programator (Germania); Agnieszka Tuszyńska, dramaturg (Polonia);

Paweł Płoski, șef al secretariatului literar din cadrul Teatrului Național din Varșovia (Polonia); Piotr Olkusz, asistent universitar în cadrul Școlii de Dramaturgie și Teatru din Łódź (Polonia); Marc Matthiesen, dramaturg (Suedia) și criticul Timea Papp Gálné (Ungaria). Invitații au avut astfel prilejul să asiste la cele 32 de producții teatrale, fiecare având câte două sau trei reprezentații, să participe la conferințe, colocvii și lansări de carte de specialitate.

Lansarea albumului *George Löwendal, un aristocrat în lumile rampei* a avut loc în cadrul Festivalului Național de Teatru, 31 octombrie 2011
© Fundația Löwendal

Anul 2011 a consemnat ediția inaugurală a **Întâlnirilor Internaționale de la Cluj**, inițiate de regizorul Mihai Măniușiu, director al Teatrului Național „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca. Festivalul abordează o tematică diferită în fiecare an, stabilită de participanții la edițiile anterioare. Tematicile pot fi extrem de variate, de la subiecte de interes artistic general și social la construirea unui program de spectacole, conferințe și dezbateri în jurul operei unor artiști sau a diverselor curente artistice. Ediția 2011, desfășurată în perioada 7–9 octombrie, a fost dedicată operei lui Gellu Naum, cel mai important reprezentant român al suprarealismului și unul dintre ultimii reprezentanți ai acestui curent pe plan mondial, la zece ani de la moarte. Institutul Cultural Român a susținut participarea a 14 invitați străini: Anna Stigsgaard, regizor, colaborator extern al Teatrului Odin (Danemarca); Ayşenil Şamhoğlu, director al Teatrului Municipal din Istanbul; Beatrice Picon Valin, director al Laboratorului de Cercetare în Artele Spectacolului de Teatru, Centrul Național de Cercetare Științifică, Paris; David Esrig, director Academia

Athanon (Germania); Eli Simon, profesor și șef de catedră, Departamentul de Artă Dramatică, University of California, Irvine (S.U.A.); Marina Vanci-Perahim, istoric de artă, profesor emerit, Universitatea Paris 1 Panthéon-Sorbonne; Michael Gurevitch, director artistic al Teatrului Khan din Ierusalim; Mirella Nedelcu-Patureau, cercetător, Centre National de la Recherche Scientifique, Paris; Peter Uray, regizor-coregraf (Ungaria); Roberto Bacci, director artistic și executiv, Fondazione Pontedera Teatro (Italia); Sebastien Reichmann, poet (Franța); Žarković Batrić, director al Festivalului Internațional de Teatru Slavija (Serbia); Žarković Ljiljana, director artistic al Teatrului Slavija (Serbia); Kemal Başar, regizor, profesor, traducător, Directoratul Teatrelor din Turcia.

Festivalul a prezentat trei spectacole pornind de la două piese și un roman de Gellu Naum: *Zenobia*, în regia Monei Marian; *Florența sunt eu* (text semnat de Gellu Naum împreună cu Jules Perahim), în regia lui Alexandru Dabija, și *Insula*, spectacol-concert de Ada Milea. Programul a mai inclus conferința „Gellu Naum și avangarda

europeană”, susținută de scriitoarea Simona Popescu și de criticul și istoricul literar Ion Pop, precum și expoziția „Gellu Naum și Jules Perahim”.

Un spectacol lectură, o lansare de carte și un atelier de improvizație au compus seria de evenimente organizate de Institutul Cultural Român în cadrul ediției 2011 a **Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu** (FITS). Evenimentul s-a aflat sub Înaltul Patronaj al Președintelui României și al Comisiei Europene pentru Educație, Formare, Cultură și Tineret. Fiecare ediție a festivalului este centrată pe teme de actualitate, programul din acest an fiind construit în jurul temei „comunități”.

Pe data de 3 iunie, la Librăria Humanitas din Sibiu a avut loc spectacolul-lectură și lansarea compact-discului cu piesa *Insula* de Gellu Naum, tradusă în șase limbi. Spectacolul, în regia lui Vlad Massaci, a fost susținut de studenți ai Secției de Artă Teatrală a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. Traducerile au fost realizate de Lora Nenkovska (Bulgaria), Joanna Kornas (Polonia), Faustine Vega (Franța),

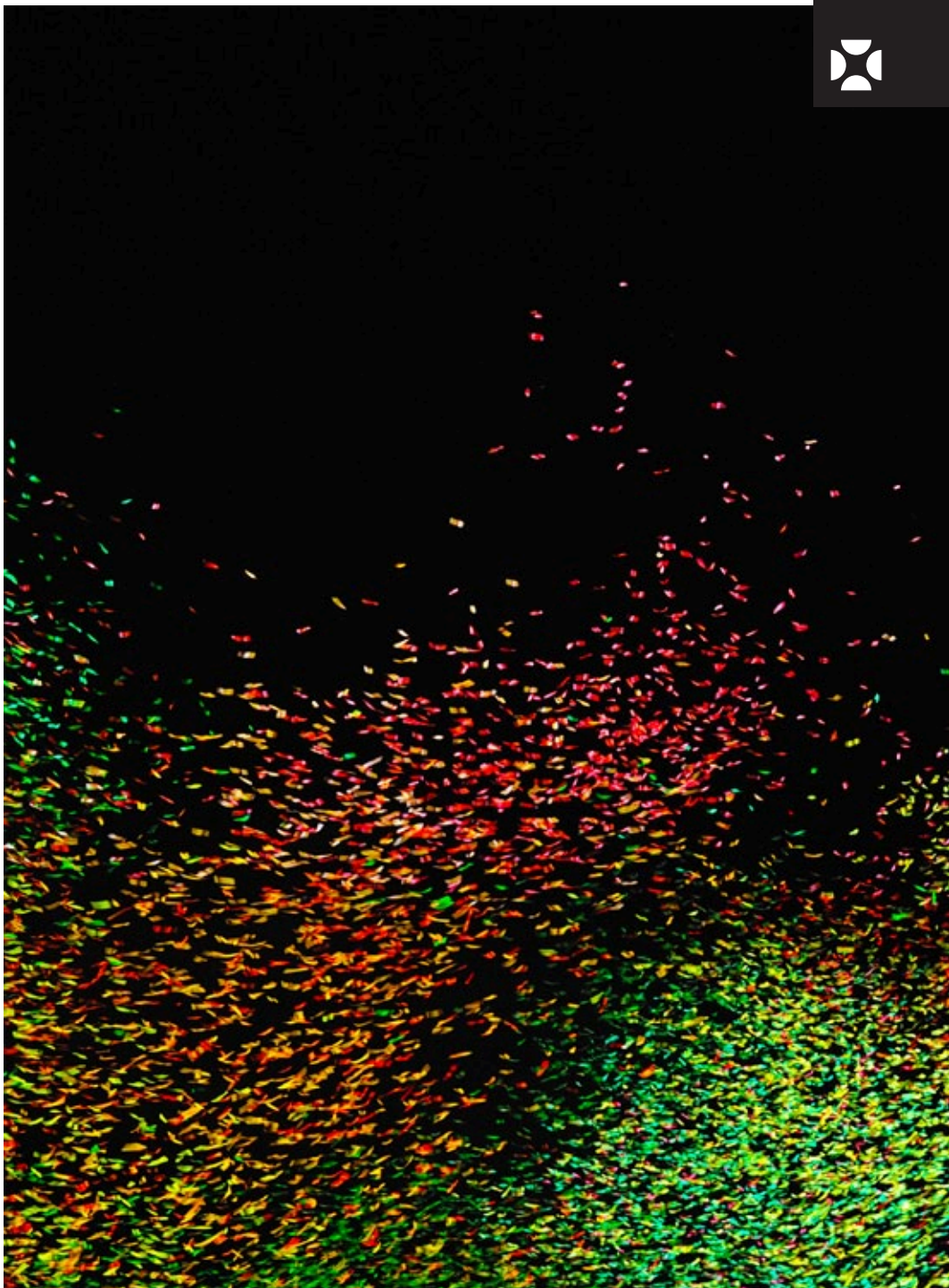
Elena Ivanca și Cristian Rigman în spectacolul *Zenobia*, la prima ediție a Întâlnirilor Internaționale de la Cluj
© Nicu Cherciu

Elena Borrás García (Spania), Kerstin Ahlers (Germania) și Răzvan Purdel (Italia), beneficiari ai Programului de burse pentru traducători în formare, derulat de Centrul Național al Cărții (CENNAC) din cadrul ICR. A doua zi, la Centrul Cultural Habitus a fost lansat volumul *Matei Vișniec. Mirajul cuvintelor calde* de Daniela Magiaru, publicat de Editura Institutului Cultural Român. De altfel, Editura ICR a fost prezentă cu un stand la Târgul Internațional de Carte, Publishing și New Media, desfășurat în perioada 2–6 iunie ca parte integrantă a festivalului.

Cu sprijinul ICR au fost organizate, în cadrul FITS, seria de conferințe susținute de George Banu, conferințele speciale moderate de Octavian Saiu, lansarea cărții *Das rumänische Theater nach 1989. Seine Beziehungen zum deutschsprachigen Raum/ Teatrul românesc după 1989. Relațiile sale cu spațiul vorbitor de limbă germană* de Alina Mazilu, Medana Weident, Irina Wolf (Editura Frank & Timme, Berlin), atelierul de scenografie condus de Nic Ularu și expoziția de fotografie semnată de Dragoș Spițeru. ICR a susținut, de asemenea, spectacolele *Metamorfoze* și *Faust*, regia: Silviu Purcărete, Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu; *Cuvântul progres spus de mama sună teribil de fals*, după un text de Matei Vișniec, regia: Jean-Luc Paliès; spectacolul *Duel* al Companiei franceze BRAF din Franța; *Leonce și Lena*, regia: Balázs Zoltán, Teatrul Maladype Színház din Ungaria.

Spectacolul *Muare-Moire* al companiei Voala Project Argentina/Spania (regia și coregrafia Roberto Strada) la Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu
© Paul Băila

În perioada 25–30 octombrie, s-a desfășurat la Sibiu cea de-a XI-a ediție a **Astra Film Festival**, cel mai vechi festival internațional de film documentar din România și cel mai amplu festival de profil din Europa Centrală și de Est. Partener tradițional al manifestării, Institutul Cultural Român a acordat cel mai important premiu – Trofeul Astra Film pentru cel mai bun documentar românesc –, care a revenit peliculei *Crulic – Drumul spre dincolo* (regia: Anca Damian). De asemenea, ICR a susținut, prin intermediul Institutului Cultural Român de la Tel Aviv, al Institutului Cultural Român de la Viena și al Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” de la Chișinău deplasarea la Sibiu a unor specialiști internaționali din domeniul cinematografiei: Galia Sara Bador, director al Festivalului internațional de filme documentare **DOCAVIV** (Israel); Fabian Eder, scenarist, regizor și cameraman (Austria); Virgiliu Mărgineanu, producător, directorul Festivalului Internațional de Film Documentar **CRONOGRAF** din Chișinău.

În afara proiecțiilor de filme documentare, ediția din acest an a găzduit și expoziții de fotografie, recitaluri, ateliere și, pentru prima dată, o serie de masterclass-uri cu

invitați din elita producătorilor și regizorilor de film documentar din lume. În cele patru secțiuni competiționale – Internațional, Europa, România și Student Docs – au fost selecționate 54 de producții.

Institutul Cultural Român a fost partenerul celei de-a VI-a ediții a **Festivalului Internațional de Film de Animație Anim'est** și a acordat premiile Trofeul Anim'est și Premiul pentru scurtmetraj românesc. Începând din acest an, filmul câștigător al Trofeului Anim'est intră direct în cursa pentru Cartoon D'Or, cel mai prestigios premiu european dedicat scurtmetrajului animat. În premieră pentru un eveniment major de film din România, Anim'est a organizat o ediție specială, la Chișinău, în perioada 3–6 noiembrie. Trofeul Anim'est a fost câștigat de scurtmetrajul *Memoria trupului*, regia: Ülo Pikkov, Estonia, 2011. Pentru cel de-al doilea premiu oferit de Institutul Cultural Român au concurat cele mai bune 20 de scurtmetraje de animație autohtone ale acestui an, trofeul revenind producției *Țipătul*, regia: Sebastian Cosor.

Unul dintre parteneriatele de anvergură ale ICR este cel încheiat cu **Festivalul Internațional de Film Transilvania (TIFF)**, care s-a desfășurat în perioada 3–12 iunie la Cluj-Napoca și 15–19 iunie la Sibiu. Colaborarea dintre Institutul Cultural Român și TIFF a început în 2006, odată cu lansarea Festivalului de Film Românesc de la New York, organizat de ICR New York. În 2011, ICR a susținut secțiunea „Zilele Filmului Românesc”, dedicată cinematografiei autohtone, precum și deplasarea unei delegații formate din 31 de personalități – critici de film, selecționeri, producători și distribuitori de film din străinătate (la recomandarea institutelor culturale românești din străinătate și a organizatorilor): Basil Tsiokos, programator de film documentar al festivalului de film Sundance (S.U.A.); David Kwok, director de programare, Tribeca Film Festival (S.U.A.); Laurence Kardish, selecționar, Departamentul de Film și Cinema din cadrul Muzeului de Artă Modernă din New York; Benjamin Crossley-Marra, director de vânzări, Zeitgeist Films (S.U.A.); Barry Gifford, scenarist american (S.U.A.); Brian Chirls, artist media (S.U.A.); Anna Kilian,

Trofeul Astra Film pentru cel mai bun documentar românesc, oferit de Institutul Cultural Român, a revenit filmului *Crulic – drumul spre dincolo* (regia: Anca Damian) © Aparte Film

Prima ediție a Festivalului Anim'est la Chișinău, cu sprijinul ICR Chișinău © Anim'est

critic de film (Polonia); David Jenkins, jurnalist *Time Out London* (Marea Britanie); Wendy Ide, jurnalist *The Times* (Marea Britanie); Ed Lawrenson, jurnalist *Film critic* (Marea Britanie); Tim Robey, jurnalist *The Telegraph* (Marea Britanie); Hrönn Marinósdóttir, director Reykjavik International Film Festival (Islanda); Cuneyt Cebenoyan, critic de film, cotidianul *Birgün* (Turcia); Yusuf Güven, editorul revistei *Yeni Film* (Turcia); Necati Sönmez, regizor de documentare și critic de film (Turcia); Emel Çelebi, regizor de film (Turcia); Başak Emre, reprezentant al Asociației Cineaștilor din Ankara (Turcia); Yaron Shamir, selecționar pentru Festivalul Internațional de Film de la Haifa și conferențiar la Cinematecile din Haifa, Tel Aviv și Ierusalim (Israel); Roberto Cueto, redactor la *Cahiers du Cinéma*, Spania și membru al Comitetului de selecție al Festivalului de Film de la San Sebastián (Spania); Desirée de Fez, critic de film (Spania); Eva af Geijerstam, jurnalistă la cotidianul *Dagens Nyheter* (Suedia); Andrea Zennaro, redactor la revista *Arts and Artifacts in Movie – Technology, Aesthetics, Communication: AAM TAC*,

Alessia di Saro' (Italia); Anna Ferrario, colaboratoare a Cinematecii Pasinetti din Veneția; Kaeun Park, programator la Busan International Film Festival (Coreea); Margaret Von Schiller, coordonator programare la Festivalul de Film de la Sevilla și la Cuenca Women Directing Festival (Spania); Thomas Mai, specialist în aplicarea și utilizarea noilor tehnologii cinematografice (s.u.a.); Tamara Tatishvili, director al Centrului Național al Filmului din Georgia; Srinivas Sunderrajan, regizor (India); Cédomir Kolar, producător (Franța) și Uberto Pasolini Dall'Onda, regizor, câștigător al premiului pentru regie la TIFF în 2009 (Italia).

Delegația a participat la proiecțiile din cadrul „Zilelor Filmului Românesc“, la întâlnirile cu cineaștii români și la dezbaterea „10 ani: Noul val al filmului românesc – în America și în lume“, moderată de Corina Șuteu, directorul ICR New York. ICR a avut o contribuție substanțială și la producerea publicației speciale în limba engleză *aperitifIFF – Romanian Cinema 2011*, dedicată împlinirii a 10 ani de la apariția Noului val al cinematografului românesc.

O altă contribuție majoră a ICR a constat în acordarea Trofeului Transilvania și a Premiului pentru cel mai bun film românesc. Câștigătorul Trofeului Transilvania a fost desemnat filmul *Fără cale de întors*, regia: Miguel Adrian Cohan, o coproducție Spania-Argentina, iar Premiul pentru cel mai bun film românesc de lungmetraj a revenit filmului *Morgen*, regia: Marian Crișan.

Unul dintre obiectivele strategice ale Institutului Cultural Român în 2011 l-a constituit promovarea muzicii lui George Enescu cu ocazia aniversării a 130 de ani de la nașterea compozitorului. Acest demers s-a concretizat atât prin facilitarea deplasării unor muzicologi din străinătate la cea de-a XX-a ediție a **Festivalului Internațional „George Enescu“**, cât și prin organizarea în rețeaua institutelor culturale românești din străinătate a numeroase concerte menite să aducă creațiile enesciene mai aproape de melomani și să promoveze festivalul pe scena internațională.

Cu sprijinul ICR Tel Aviv, ICR „Mihai Eminescu“ de la Chișinău, IRCCU Veneția și al ICR Londra, au fost prezenți la

Proiecție în aer liber a filmului *Odessa în flăcări* (regia: Carmine Gallone) la TIFF © Nicu Cherciu

Miguel Adrian Cohan, regizor al filmului *Fără cale de întors*, câștigător al Trofeului Transilvania, acordat de Institutul Cultural Român © TIFF

București, pe perioada derulării festivalului, Raz Binyamini, director muzical al Chamber Music Center, din cadrul Conservatorului din Israel; Larisa Zubcu, director al Sălii cu Orgă din Chișinău; Agnesa Rusu, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” din Chișinău; Cristina Paraschiv, muzicolog, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” din Chișinău; Rodica Luncu, jurnalist muzical (Republica Moldova); Cesare Mazzonis di Pralafra, director artistic al Orchestrei Simfonice Naționale RAI din Torino; Pierangelo Conte, secretar artistic al Teatrului La Fenice din Veneția; Michele Dall’Ongaro, președintele Orchestrei Simfonice Naționale RAI din Torino; Jennifer Lang, director muzical adjunct al Academiei St Martin in the Fields din Londra, și Mark Eynon, director al Newbury Spring Festival (Londra).

În memoria ilustrului compozitor, ICR Lisabona a organizat la Museu Nacional do Azulejo – Basilica Madre Deus un concert de muzică clasică susținut de Cvartetul Enescu, compus din Constantin Bogdanas (vioară), Florin Szigeti (vioară), Vladimir Mendelssohn (alto) și Dorel Fodoreanu (violoncel).

La rândul său, ICR Viena a organizat la Haus der Musik, pe 21 septembrie, un recital al pianistului Horia Mihail și al violonistului Gabriel Croitoru, care a cântat la celebra vioară Guarneri a lui George Enescu.

Seria evenimentelor muzicale dedicate lui Enescu a continuat cu susținerea participării grupului PROMS la cea de-a VII-a ediție a Festivalului „George Enescu”, organizat anual la Heidelberg/Mannheim de Asociația „Al.I. Cuza”. ICR „Titu Maiorescu” de la Berlin a organizat cea de-a treia ediție a „Zilelor Enescu la Berlin”, cu tema „George Enescu și România muzicală din timpul său”, un proiect amplu care a cuprins concerte susținute de muzicieni români și străini, un simpozion internațional de muzicologie și expoziția „Enescu-Bartók”.

ICRC Veneția a organizat, în colaborare cu Muzeul Național „George Enescu” din București, Societatea Enescu din Londra, ICR Londra, Accademia di Romania din Roma și Festivalul Internațional „George Enescu”, turneul „George Enescu în Italia”. Proiectul a debutat la Veneția în data de 26 februarie și s-a încheiat cu ocazia sărbătoririi Zilei Naționale a României la Roma, pe 1 decembrie, după ce s-a bucurat de aprecierea unanimă a publicului din Verona și Torino. Concertele au fost susținute de violonistul Gabriel Croitoru și de pianistul Karim Said (câștigătorul primei burse acordate de Societatea Enescu din Londra și de ICR Londra, în parteneriat cu Royal Academy of Music din Londra) la Veneția, Verona și Torino, în timp ce concertul de final a fost susținut de violonistul Remus Azoitei (profesor la Royal Academy of Music din Londra și director artistic al Societății Enescu din Londra) și de pianistul Eduard Stan (director artistic și fondator al Festivalului „George Enescu” de la Heidelberg/Mannheim). Artiștii români au ținut lecții deschise pentru studenții de la Conservatorul „Benedetto Marcello” din Veneția, Conservatorul „E.F. Dall’Abaco” din Verona, Conservatorio Statale di Musica „Giuseppe Verdi” din Torino și de la Accademia Nazionale di Santa Cecilia din Roma.

Institutul Cultural Român a facilitat prezența a șapte specialiști internaționali din domeniul artelor spectacolului la **Festivalul TEMPS D’IMAGES**, desfășurat în perioada 11–20 noiembrie la Cluj-Napoca: Kyoko Iwaki, jurnalist și consultant artistic (Tokyo Festival/Kanagawa Arts Theatre, Japonia); Joanna Wichowska, actriță și jurnalist (East European Performing Arts Platform, Polonia); Julie Rodeyns, cercetător (Kaaithheater, Belgia); Judith Blankenberg, asistent programator la Festivalul Internațional Rotterdamse Schouwburg (Olanda); Aenne Quinones, dramaturg și curator de teatru/performance

(Hebbel Theater, Germania); Beáta Barda, director artistic al Trafo – Contemporary Art Center (Ungaria) și Carlotta Garlanda, operator cultural (Parco Arte Vivente, Italia). Festivalul TEMPS D’IMAGES este un proiect european interdisciplinar menit să stabilească punți între reprezentanții artelor spectacolului și artelor vizuale, în încercarea de a crea noi forme artistice, desfășurându-se în prezent în zece țări: Belgia, Estonia, Franța, Germania, Italia, Portugalia, Polonia, România, Ungaria și Turcia. Pe lângă spectacolele internaționale invitate la Cluj-Napoca, s-a pus accentul pe producții independente românești realizate de tineri artiști care aduc în discuție, în forme performative, subiecte legate de istoria noastră recentă, de fenomene culturale actuale aflate la periferia societății, de influența realității virtuale în viața noastră, de memoria realului care trece prin corpurile noastre.

În mod cu totul special, participarea programatorilor internaționali plantează germinii unor colaborări care rodesc pe termen mediu sau lung, multe rezultate fiind evidente chiar pe termen scurt, după cum reiese și din secțiunea următoare.

Concertul Filarmonicii din Haga la Festivalul „George Enescu”, dirijor Christian Badea
© Alexandra Jitariuc

X mm din Y km de
Gianina Cărbunariu
© Sânziana Crăciun

Roșia Montană pe linie fizică și pe linie politică
(regia : Gianina Cărbunariu, Andreea Vălean,
Radu Apostol) la Festivalul TEMPS D'IMAGES, susținut
de Institutul Cultural Român © Sânziana Crăciun

(anti) Aging, core-
grafie și interpre-
tare Mădălina Dan
și Mihaela Dances,
la Festivalul
TEMPS D'IMAGES
© Sânziana Crăciun

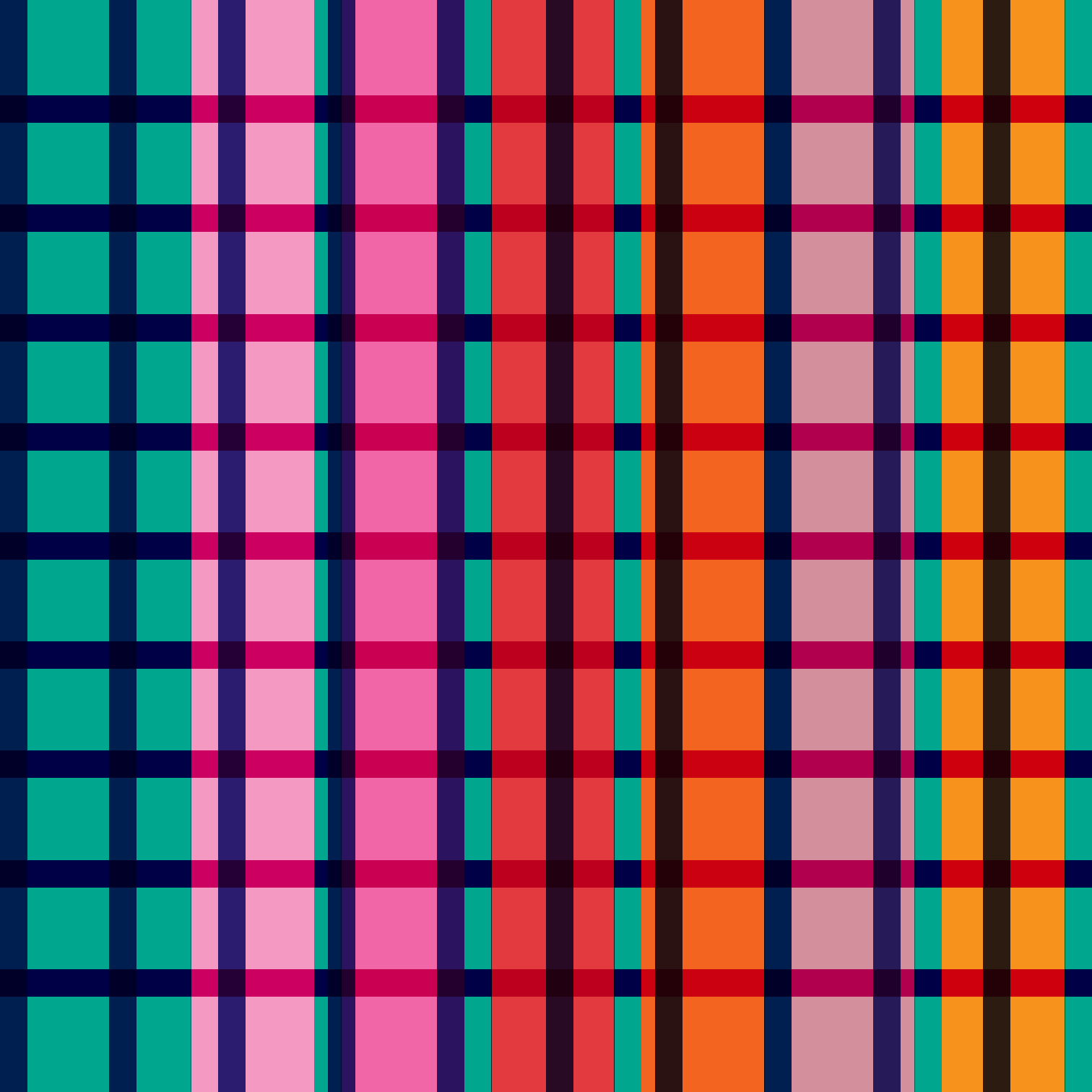

Pentru a-și atinge principalul scop – acela de a introduce în circuitul internațional tot mai multe produse culturale românești –, Institutul Cultural Român și-a stabilit antene în principalele țări de interes. Echipele institutelor culturale românești din străinătate au o excelentă cunoaștere a valorilor locale, a modului de funcționare a pieței culturale, dar și a pieței românești, ceea ce le permite să creeze legături durabile între mediul artistic românesc și cel din

țara unde activează. O modalitate complementară, implementată sistematic de toată rețeaua institutelor culturale românești din străinătate începând din 2010, este programul de mobilități prin care se identifică acei programatori, selecționeri ori manageri culturali interesați să dezvolte proiecte cu artiști ori instituții culturale din România. Fiecare institut cultural românesc din străinătate își rezervă în bugetul său un procent dedicat mobilităților și, deși

majoritatea invitațiilor participă la festivaluri de renume – după cum reiese din secțiunea precedentă – , tot mai mulți vin în vizite de documentare, în vederea unor proiecte de cooperare culturală internațională. Deși rezultatele și impactul acestor mobilități se pot evalua de cele mai multe ori pe termen lung, există deja foarte multe proiecte de anvergură care s-au dezvoltat de la un an la altul, mulțumită acestor mobilități.

Legături durabile – proiecte de cooperare internațională

Un astfel de caz, rezultat în urma îmbinării perfecte a strategiei Institutului Cultural Român de la Londra – readucerea în prim-plan a teatrului românesc în Marea Britanie – cu selecția aparținând unui partener local de prestigiu – centrul Barbican de la Londra –, a fost turneul companiei Teatrului „Nottara” cu spectacolul *Aniversarea*, în regia lui Vlad Massaci. În urma participării lui **Toni Racklin**, **programatorul teatral al centrului Barbican**, la Festivalul Național de Teatru din 2010, prin programul de mobilitate a Institutului Cultural Român, teatrul românesc a avut ocazia să reînnoade legăturile cu publicul londonez după succesul memorabilului *Hamlet* prezentat în anii '90 de Teatrul „Bulandra”. Atunci, rolul făcut de Ion Caramitru a fost inclus de *Time Out London* în topul celor mai bune 10 interpretări ale lui Hamlet din toate timpurile. *Aniversarea*, realizat după filmul omonim al lui Thomas Vinterberg, a avut 10 reprezentații cu casa închisă, în perioada 9–19 noiembrie, la sala Pit, iar jocul actorilor români a fost apreciat de principalele cotidiane din Marea Britanie:

Jocul actoricesc este intens și Aniversarea este pusă în scenă cu stil. Ion Grosu transmite personajului pe care îl interpretează o intensitate nervoasă și sentimentul unei traume iremediabile, iar modul în care se năruie, în final, aroganța agresivă a lui Alexandru Repan produce un efect teatral fascinant. (*The Telegraph*, 11 noiembrie 2011)

Pe 14 noiembrie, după spectacol, publicul a avut ocazia să dialogheze cu regizorul Vlad Massaci, cu jurnalistul John O'Mahony de la *The Guardian*, și cu criticul de teatru român Anca Ioniță. Turneul a făcut parte din stagiunea Barbican dedicată spectacolelor de teatru internaționale (BITE – Barbican International Theatre Events). Programul a cuprins producții teatrale care îmbină dansul, muzica și teatrul în moduri neobișnuite, explorând granițele genului dramatic.

După Hamletul lui [Alexandru Tocilescu], jucat imediat după '89 la Londra, spectacol care a avut un ecou dincolo de evenimentul în sine, ajungând în conștiința publicului

spectator (lucru foarte greu de realizat), toate producțiile românești de teatru încununate de succes în afara țării au fost parte a unor festivaluri internaționale. Festivalurile pun în circuitul internațional nume ale creatorilor de teatru români și al teatrului românesc, dar se adresează unui public specializat, selectat, și nu spectatorului obișnuit. Numărul redus de reprezentații programate în cadrul unui festival nu este de ajuns pentru ca felul de a face teatru al unui spațiu cultural să ajungă să comunice în afara sa. Din acest punct de vedere, „luxul” unei microstagioni constă în faptul că publicului i se dă timp să cunoască, să înțeleagă. Toate cele 10 reprezentații au fost sold out, indicator incontestabil al succesului de public, iar critica de specialitate a celor mai mari cotidiane britanice și reviste de specialitate – The Times, The Independent, The Telegraph, Time Out London, pentru a enumera numai câteva – a elogiat jocul celor doi protagoniști, Alexandru Repan – patriarhal, puternic, shakespearean și Ion Grosu – joc „intens, catartic”, ambii „prezențe scenice puternice”, ca și pe cel al întregului ansamblu de actori, „condus admirabil”

Toni Racklin, director al programului teatral internațional al Centrului Barbican, în vizită la Festivalul Național de Teatru 2010
© Barbican Centre

Spectacolul *Aniversarea* în turneu la Barbican Centre, 9–19 noiembrie 2011 © Ciprian Duică

de regizorul Vlad Massaci, „un artizan talentat“. (Anca Ioniță, critic de teatru)

Tot cu finanțarea Institutului Cultural Român de la Londra, **Mark Ball, directorul artistic al Festivalului Internațional de Teatru din Londra (LIFT)**, a participat la Festivalul Național de Teatru din București. Ca urmare a acestei vizite, la cea de-a XXX-a ediție a LIFT, care se va desfășura în iulie 2012, în perioada Jocurilor Olimpice și a Olimpiadei Culturale, vor avea loc patru reprezentații ale spectacolului *20/20*, în regia Gianinei Cărbunariu. Succesul programului de mobilități a încurajat Institutul Cultural Român de la Londra să invite programatori și la ediția din 2011 a FNT. Astfel, **Kerry Michael, directorul artistic al Theatre Royal Stratford East din Londra**, a participat la vizionarea unor spectacole aparținând noului val de dramaturgi români, ocazie cu care s-a convenit organizarea unei rezidențe pentru un dramaturg român, începând cu anul 2012, în parteneriat cu Institutul Cultural Român.

În colecțiile unor renumite instituții muzeale londoneze precum British

Romanian Study Day, conferință despre colecțiile românești din muzeele britanice © Horniman Museum

Museum, Victoria & Albert Museum ori Muzeul Horniman se află importante colecții de obiecte și costume tradiționale românești care nu sunt valorificate. Institutul Cultural Român de la Londra negociază cu acestea organizarea unor expoziții de anvergură prin intermediul cărora publicul londonez să poată cunoaște artefactele tradiționale românești. În acest scop, 1cr Londra a susținut deplasarea într-o vizită de documentare a **directorului adjunct al Departamentului de Antropologie din cadrul muzeului, dr. Fiona Kerlogue**. În România, Fiona Kerlogue a vizitat, în perioada 10–19 august 2011, Muzeul Țăranului Român, Muzeul Satului „Dimitrie Gusti“, Complexul Național Muzeal ASTRA din Sibiu, Muzeul Etnografic din Brașov, Complexul Muzeal Bucovina și Muzeul „Arta Lemnului“ din Câmpulung Moldovenesc. Vizita sa a fost precedată de o conferință găzduită de Horniman Museum, în care curatori de la diferite muzee au dezbătut diferitele strategii de punere în valoare a pieselor muzeale românești. Au participat, alături de Fiona Kerlogue, Judy Rudoe, curator

la British Museum; Edwina Ehrman, curator la Victoria & Albert Museum; Freda Chapman, curator la Haslemere Museum; Gabriel Hanganu, muzeograf la Pitt Rivers Museum din Oxford; Alexandra Urdea și Magda Buchczyk, doctorande la Goldsmiths College și colaboratoare ale Horniman Museum. În urma călătoriei prin România, Fiona Kerlogue a propus expoziția cu titlul de lucru „Obiceiuri de Paști – ouă încondeiate în România“. Expoziția va fi realizată în parteneriat cu Institutul Cultural Român, cu sprijinul Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti“ și al Complexului Muzeal Bucovina și va include și un program de activități conexe: ateliere de încondeiere a ouălor susținute de meșteri populari și concerte de muzică tradițională. Expoziția intenționează să facă cunoscut un segment semnificativ și insuficient exploatat al culturii tradiționale românești – obiceiurile sărbătorilor ortodoxe românești. Muzeul Horniman este dedicat artelor decorative și textile din întreaga lume, iar o expoziție românească reprezintă o premieră absolută, în contextul interesului crescând pentru cultura tradițională din Europa de Est,

Fiona Kerlogue (dreapta) în vizită la Muzeul Țăranului Român © Horniman Museum

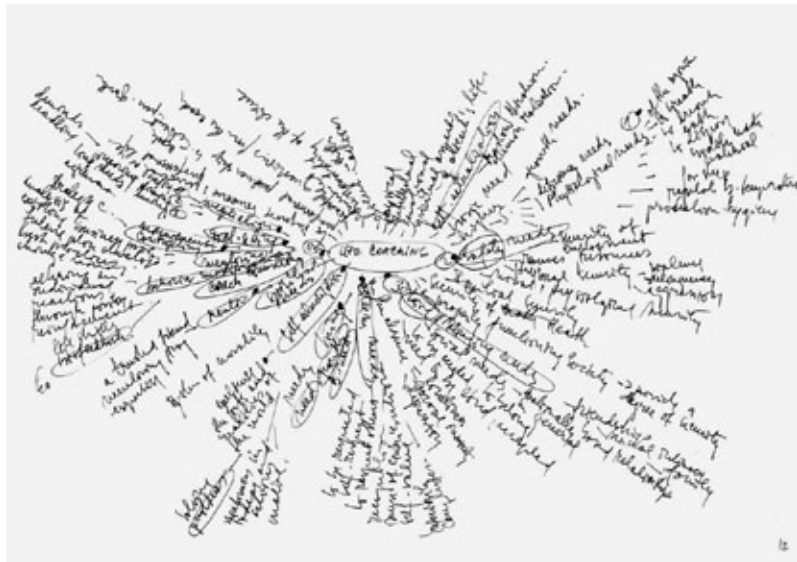
mult mai bine conservată în raport cu cea occidentală.

Institutul Cultural Român „Titu Maiorescu” de la Berlin organizează evenimente și în spațiul germanofon din Elveția, ocazie cu care a invitat-o pe **curatoarea Olga Ștefan** în România, în luna aprilie 2011, pentru o vizită de cercetare la galerii și centre de arte vizuale din București, Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova, Iași. În urma acestei deplasări, Olga Ștefan a organizat, la Galeria Barbara Seiler din Zürich, în perioada 8–23 decembrie 2011, expoziția „Just Another Brick in the Wall”. Lucrări, instalații și proiecții video ale unor artiști români contemporani din portofoliul mai multor galerii din țară s-au regăsit într-o

expoziție dinamică: Rudolf Bone – Galeria Plan B (Cluj-Napoca), Lia Perjovschi – CAA Arhiva de Artă Contemporană, Centrul de Introspecție Vizuală (București), Club Electro Putere (Craiova), Irina Popa și Alina Gheorghe – Biroul de Cercetări Melodramatice, Maria Crista, Rodica Tache și Anca Gyemant – H’art (Timișoara) și Șefan Tiron și Claudiu Cobilanschi – Paradise Garage (București). În data de 9 decembrie a avut loc o dezbatere despre situația scenei de artă din România în contextul economic, politic și social actual, cu participarea unor curatori și proprietari de galerii din România: Alina Șerban (Centrul de Introspecție Vizuală), Adrian Bojenoiu și Alexandru Niculescu (Club

Electro Putere), Mihai Pop (Galeria Plan B), Esther Eppstein (fondatoare Perla Mode și Message Salon, cel mai vechi spațiu alternativ din Zürich).

Arie Berkowitz, profesor la Holon Institute of Technology (HIT) și director la Casa Artiștilor din Tel Aviv, s-a deplasat în România prin programul de mobilități al Institutului Cultural Român de la Tel Aviv, în perioada 4–8 octombrie 2010, pentru a promova arta vizuală românească în spațiul israelian. În urma acestei vizite, s-au concretizat două proiecte aparținând sferei designului și artelor vizuale. Primul proiect, desfășurat în perioada 20 octombrie – 18 noiembrie 2010, a constat într-o

Lia Perjovschi cu lucrarea *Life Coaching*, 1996–2006, în expoziția „Just Another Brick in the Wall”, Zürich, 8–23 decembrie 2011
© Lia Perjovschi

expoziție despre istoria designului românesc la galeria publică a Holon Institute of Technology. „DesignR 30“ face istoricul unor proiecte majore de design realizate în România, în perioada interbelică. Expoziția și-a propus să evidențieze contribuțiile românești la patrimoniul universal în domeniul designului, cum ar fi primul automobil aerodinamic din lume, creat de Aurel Perșu în 1923, avionul Fernic ș.a. Curatorul proiectului, Radu Teodorescu, este profesor la secția Design a Universității Naționale de Arte din București. Proiectul a rezultat din colaborarea academică dintre Facultatea de Design din cadrul Universității Naționale de Arte din București și Departamentul Design din cadrul Holon Institute of Technology

(HIT), cât și prin implicarea Universității Politehnice din București (Muzeul Universității) și a Muzeului Tehnicii din București.

Al doilea proiect a presupus realizarea expoziției de artă contemporană românească „Coloring the Grey. States of Mind“, inaugurată pe 24 noiembrie 2011, la Casa Artiștilor din Tel Aviv. Expoziția a ilustrat principalele tendințe contemporane în arta românească, printr-o selecție curatorială realizată de Arie Berkowitz în colaborare cu Cosmin Năsui și Oana Ioniță, precum și cu artiști, critici, galerii private, universități de artă din România. Au fost selectați opt artiști emergenți: Ana Maria Micu, Dragoș Burlacu, Francisc Chiuariu,

Cătălin Petrișor, Bogdan Rață, Aurel Tar, Radu Belcin, Flavia Pitiș. Expoziția a reluat, într-o formă adaptată spațiului israelian, conceptul expozițional propus de România la Bienala de la Moscova din 2011. Artiștii selecționați provin din București, Brașov, Timișoara, Craiova, Bacău.

Parteneriatul încheiat în 2010 între **Festivalul Internațional de Film și Institutul Cultural Român, prin ICR New York**, a creat noi oportunități legate în special de participarea unei delegații de critici, distribuitori și reprezentanți ai unor prestigioase festivaluri americane. Astfel, invitarea unei delegații de profesioniști americani la cea de-a IX-a ediție a

„DesignR“ – expoziție de design românesc din perioada interbelică la Holon Institute of Technology © Holon Institute of Technology

Catalogul expoziției „Colouring the Grey. States of Mind“, Tel Aviv (detaliu *Scream*, Bogdan Rață) © Cosmin Năsui

TIFF – Transilvania International Film Festival a avut drept rezultat participarea ulterioară a trei filme românești (premieră absolută) la New York Film Festival, cât și vizibilitate importantă în mass-media americane a Festivalului Filmului Românesc de la New York, organizat de ICR New York. Delegația a avut ocazia să asiste la proiecții, să stabilească contacte cu regizori, producători și distribuitori români și să participe la masa rotundă „Cinematografia românească în America – A Love Story“, moderată de Corina Șuteu, director al ICR New York, urmată de discuții cu publicul. Au fost prezenți la TIFF Scott Foundas, programator al New York Film Festival și Film Society of Lincoln Center; Alissa Simon, programator de film documentar al Sundance Film Festival; Daniel Elefante, din partea companiei de distribuție cinematografică Kino Lorber, și Susan Norget, publicist.

În urma succesului remarcabil al primei colaborări cu TIFF în 2010, ICR New York a continuat și lărgit acest parteneriat pentru ediția jubiliară din 2011, sprijinind deplasarea a 7 programatori americani. Primul rezultat imediat l-a constituit inițierea unei colaborări cu Museum of Modern Art, prin Laurence Kardish, programator principal de film, în vederea organizării unei *Retrospective Lucian Pintilie* la MoMA în 2012.

Printre domeniile cel mai intens promovate de **Institutul Cultural Român de la Stockholm** se află literatura (saloane de poezie, proză și dramaturgie românească organizate în fiecare an, publicarea

unor antologii, încurajarea traducerilor din literatura română, acordarea Premiului „Marin Sorescu“ etc.), iar eforturile din ultimii ani au culminat cu desemnarea României ca țară-invitată la Târgul de Carte de la Göteborg, din 2013. Pentru a beneficia de acest context favorabil literaturii române, dar și pentru a stimula tot mai multe proiecte editoriale cu tematică românească în spațiul suedez, au fost invitați la Salonul internațional de carte Bookfest 2011, prin programul de mobilitate, doi reprezentanți ai editurii suedeze 2244 – **editorul Ingemar Nilsson și redactorul Mattias Axelsson**. Ingemar Nilsson și Mattias Axelsson au asistat la diverse evenimente organizate în cadrul Bookfest și au avut întâlniri cu reprezentanți ai editurilor Humanitas, Polirom, Paralela 45 și Cartea Românească. În urma acestor întâlniri, editura a cumpărat drepturile de publicare ale romanului *Cartea șoaptelor* de Varujan Vosganian și intenționează să mai traducă titluri de Lucian Dan Teodorovici, Gabriel Liiceanu, Victor Ieronim Stoichiță și Radu Paraschivescu. Editura 2244 a fost lansată oficial în luna septembrie 2011, la sediul ICR Stockholm.

Acestea ar fi doar câteva exemple sugesive pentru eficiența programului de mobilități, pe care Institutul Cultural Român intenționează să îl amplifice în perioada următoare.

Masă rotundă cu regizorii „Noului val“ și delegația americană la TIFF 2010
© Adi Marineci

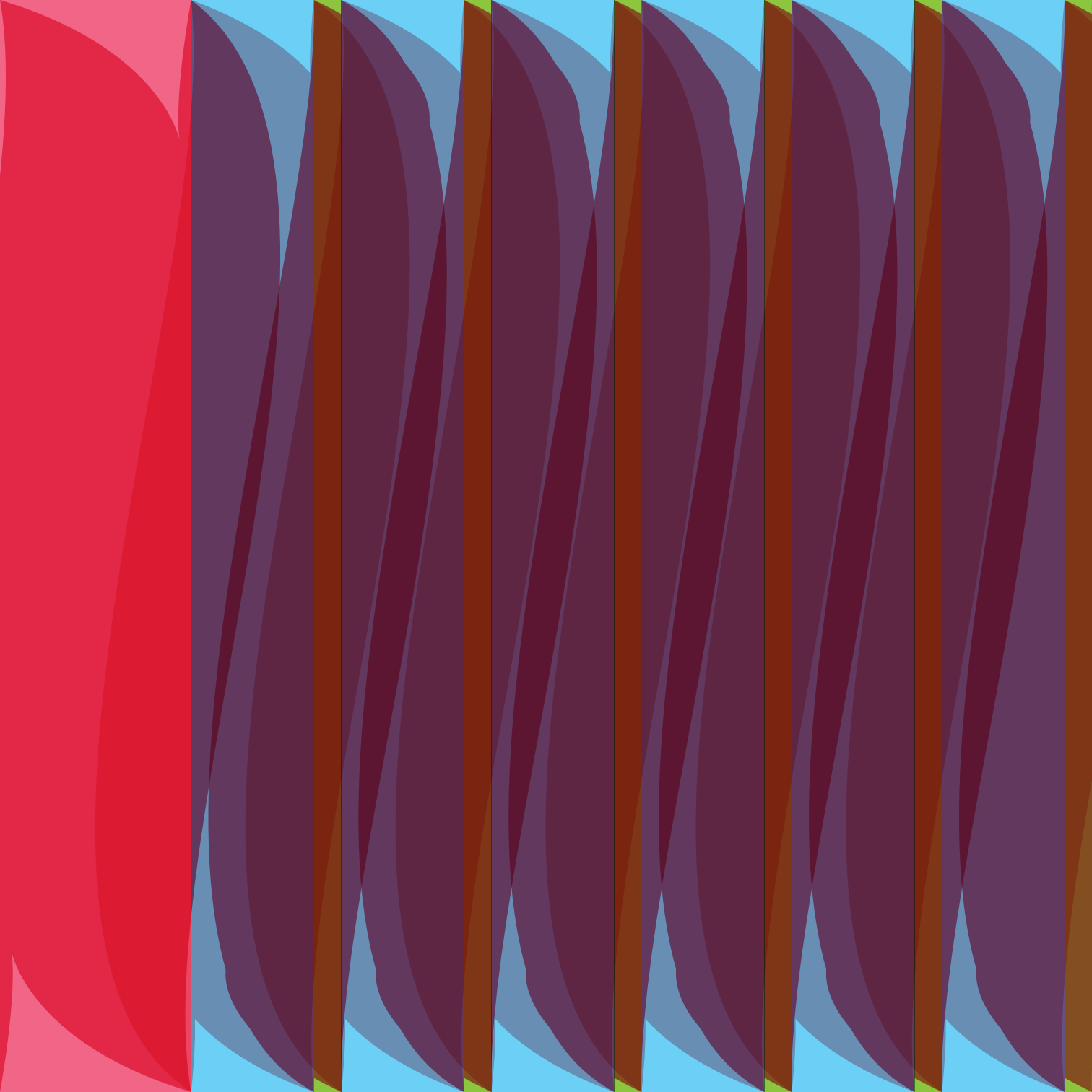
Pe măsura îndeplinirii principalelor obiective asumate, strategia Institutului Cultural Român s-a adecvat permanent noului context cultural internațional, dar programele de susținere a tinerilor artiști și cele de învățare a limbii române au constituit linia directoare a activității din fiecare an.

Institutul include cu prioritate în programele sale artiști consacrați și cu o cotă

de piață ridicată. În felul acesta, proiectele implementate capătă credibilitate, iar instituțiile cu care ICR cooperează pe plan internațional își manifestă interesul pentru colaborări viitoare, permițând astfel introducerea în circuitul programărilor internaționale a tot mai mulți artiști români. În paralel, tinerii artiști sau cei aflați la începutul unei cariere internaționale

sunt susținuți prin programele de burse și rezidențe. Programele de rezidență derulate în rețeaua institutelor culturale românești din străinătate sunt accesibile, în urma unei selecții operate de un juriu internațional și pe baza unor propuneri de proiecte, atât cetățenilor români, cât și cetățenilor moldoveni.

*Continuitate – burse,
cursuri, rezidențe*

Institutul Cultural Român de la Paris a selectat și anul acesta 25 de rezidenți, oferindu-le posibilitatea de a se consacra exclusiv unei activități de creație și producție în mediul cultural francez, încurajând, totodată, stabilirea de contacte cu profesioniști din domeniul lor specific de acțiune. Câștigătorii provin din domenii diverse, de la antropologie și științe sociale la arhitectură, film, literatură și teatru, printre ei numărându-se Jean-Lorin Sterian, Alex Axinte și Cristi Borcan (studioBASAR), Marina Albu, Elena Gold, Marius Olteanu, Alina Bodocan, Radu Aldulescu, Liliana Corobca, Alexandru Bumbaș și Eugen Jebeleanu.

În ianuarie 2011, Alex Axinte și Cristi Borcan au beneficiat de o rezidență de creație în domeniul arhitecturii la Institutul Cultural Român de la Paris, proiect gândit ca o prelungire și completare a studiilor pe

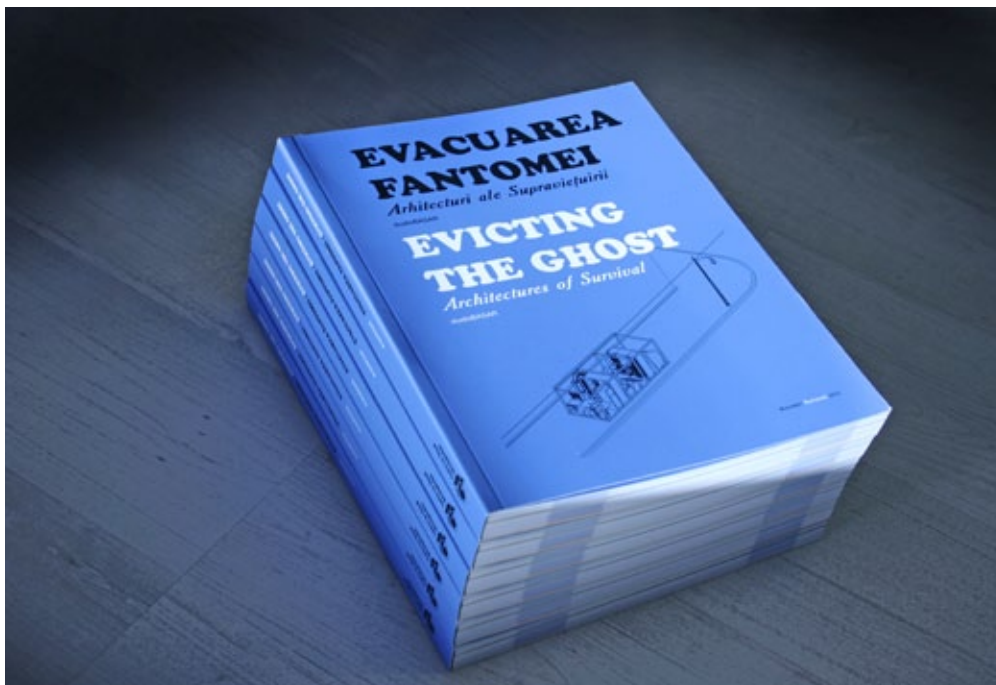
care aceștia le-au desfășurat constant în ultimii ani la București.

Miza principală a rezidenței a constat în întâlnirea și interviul cu faimosul arhitect Yona Friedman. Domnia sa a acceptat în 2010 să contribuie la publicația studioBASAR Evacuarea Fantomei. Arhitecturi ale Supraviețuirii, editată de Alina Șerban, publicată de Centrul de Introspecție Vizuală și lansată în luna decembrie 2010 la București, cu proiectul Les Meubles Plus (text și desene). Ca urmare a conversațiilor derulate la acel moment, domnul Friedman a acceptat să ne acorde un interviu în care au fost dezbătute problematica publicației, istoria mișcării GEAM din perioada megastructurilor anilor '50-'60 și, nu în ultimul rând, un aspect puțin detaliat până acum în interviurile sale: perioada de aproximativ un an pe care a petrecut-o la București în 1945–1946.

Rezidența desfășurată la Paris a fost extrem de intensă prin oportunitățile de cercetare și dezvoltare și prin descoperirea pe viu a unei zone profesionale dinamice și emergente, aflată în transformare permanentă, în care diferite specialități și expertize, modele istorice sau direcții teoretice sunt aduse laolaltă pentru a examina problemele urbane actuale: criza comunității și a spațiului comun, o stare de deziluzie și derută a comunității urbane similară cu cea din România și din București. De asemenea, contactele stabilite s-au concretizat în proiecte și colaborări în 2011. (studioBASAR)

Înființat în 2006 de Alex Axinte și Cristi Borcan, studioBASAR a fost conceput atât ca un studio de arhitectură cât și ca o echipă search-and-rescue, acționând ca un agent de observație și intervenție urbană. Proiectele studioBASAR cuprind atât instalații artistice, cercetări urbane cât și concursuri și diferite tipologii de clădiri rezidențiale și publice.

Beneficiarii primei rezidențe din 2011 la ICR Paris au fost Alex Axinte și Cristi Borcan (studioBASAR)
© studioBASAR

Programul Attic Arts, inițiat de **Institutul Cultural Român de la Londra** încă din 2006, permite rezidenților să lucreze într-o capitală multiculturală, unică prin diversitatea etnică și complexitatea opțiunilor culturale.

Institutul Cultural Român de la Londra a oferit în 2011 patru burse a câte două luni de rezidență în garsoniera mansardată din Belgrave Square. Câștigătorii de anul acesta sunt Vera Ion împreună cu Sorin Poamă („Busk for Your Life“), Ioan Țițu („Silent Strike & Sukie Smith“), Anca Benera și Claudiu Komartin. Aceștia au avut ocazia să experimenteze mediul cultural londonez, să exploreze noi direcții în activitatea lor și să fructifice contactele pe care le-au stabilit cu profesioniști britanici din varii domenii. Pe perioada rezidenței, artiștii realizează câte un proiect profesional sau artistic, cu sprijinul echipei 1CR Londra. Astfel, Anca Benera a realizat proiectul artistic „I Listen

to Objects“, în colaborare cu 1CR Londra și Camden Arts Centre, în perioada 6 octombrie – 5 decembrie 2011, în timp ce Claudiu Komartin a lansat un proiect de traducere și publicare a unei serii de poeți români contemporani, în colaborare cu organizația *Poet in the City* și poetul britanic Stephen Watts, în perioada 6 decembrie 2011 – 5 februarie 2012.

Prin programul din mansarda 1CR Londra au beneficiat de rezidență violonistul Tudor Andrei, dramaturgul Andreea Vălean, managerul cultural Dragoș Olea, grupul de design interior *Liste Noire* (Ioana Nemeș și Maria Farcaș), curatorul Alina Șerban, artiștii vizuali Matei Bejenaru, Ramona Poenaru, Aneli Munteanu, Aura Bălănescu, Peter Szabo, David Șandor, Vlad Nancă și Carmen Dobre, scriitorul Jean-Lorin Sterian, dramaturgul Peca Ștefan, regizorul de teatru Ioana Păun, actorul Cristian Hogaș, criticul de artă

Ileana Pintilie, DJ Cosmin TRG și fotografii Raul Ștef.

De curând, programul Attic Arts a fost completat de o rezidență dedicată formării unei clase profesionale de specialiști în diplomatie culturală și management cultural. **Rezidența în cooperare culturală internațională** este un program de instruire practică și *coaching* cu durata de trei luni și începe cu un stagiul intensiv de pregătire teoretică și practică la 1CR Londra și într-o instituție culturală britanică parteneră, după care bursierii lucrează, în regim normal, alături de echipa 1CR Londra, la proiecte culturale pe diferite domenii: film, teatru, muzică, literatură, dans, cultură tradițională etc. Prima beneficiară a programului a fost Claudia Cîrlig (septembrie–decembrie 2011), iar pentru 2012 au fost selectați Alexandra Rusu (ianuarie–aprilie), Ana-Maria Onisei (mai–iulie) și Ghenadie Șonțu (septembrie–decembrie).

Claudiu Komartin,
rezident în mansarda
Institutului Cultural
Român de la Londra
© Mircea Struțeanu

Vera Ion și Sorin Poamă,
„Busk for Your Life“
© Bogdan Grigore

Alexandra Rusu este editor, traducător și cronicar de carte. În prezent este editor coordonator la Editura ALL, după ce a lucrat cinci ani ca redactor la Editura Humanitas. De-a lungul timpului, a scris pentru *Evenimentul zilei*, *Dilema veche*, *New York Times Book Review* (ediția în limba română), *Cosmopolitan*, *Luceafărul*, *Viața românească* și a avut o rubrică de carte străină la *tvr Cultural*.

Ana-Maria Onisei este redactor la departamentul de cultură al cotidianului *Adevărul*. Publică reportaje, interviuri și recomandări de carte în revistele *Tabu* și *Esquire* și cronici de la evenimente culturale în săptămânalul *Dilema veche*.

Ghenadie Șonțu este președintele Asociației **ARS DOR** din Republica Moldova și expert în cadrul Ministerului Culturii – Agenția Națională pentru Inspecția și Restaurarea Monumentelor din Moldova.

Pe lângă cele două rezidențe, **ICR Londra** acordă și două burse menite să promoveze contribuția lui George Enescu la istoria muzicii clasice, încurajând tot mai mulți tineri artiști să includă în programele lor creații enesciene. **Bursa Enescu** se acordă unui student recomandat de Royal Academy of Music și unui student la Guildhall School of Music and Drama și constă într-o sumă care acoperă o parte din taxa de studii pentru un an academic. Câștigătorii din 2011 sunt violonistul Konrad Elias-Trostmann și pianista Jinah Shim.

Născut la Londra în anul 1989, Konrad Elias-Trostmann este un violonist extrem de talentat și expresiv, cu o tehnică excelentă și o creativitate debordantă. Câștigând deja câteva premii importante la festivaluri naționale și internaționale, Konrad studiază la Royal Academy of Music, unde și-a îndreptat atenția spre opera lui Enescu,

pe care o caracterizează ca „transmițând o sensibilitate care îi impresionează pe toți ascultătorii“.

Tânăra pianistă Jinah Shim, studentă la Guildhall School of Music and Drama, dă deja dovadă de o inteligență muzicală matură și o tehnică de invidiat, elemente care au determinat-o să se apropie de creația enesciană. În ciuda vârstei fragede, pianista are un cv impresionant, fiind câștigătoarea a numeroase competiții. Jinah consideră că „un mare muzician trebuie să fie capabil să ofere publicului reprezentații impecabile, flamboaiante“.

În 2011, rețeaua institutelor culturale românești din străinătate a demarat noi programe de burse și rezidențe la Tel Aviv, Milano și Chișinău.

Silent Strike în rezidență în Belgrave Square,
ICR Londra © Silent Strike

Jinah Shim și Konrad
Elias-Trostman,
câștigătorii Burselor
Enescu oferite de
Institutul Cultural
Român de la Londra
© RAM și GSMD

Programul lansat de **Institutul Cultural Român de la Tel Aviv**, în colaborare cu Centrul de Rezidențe pentru Arte Vizuale de la Herzliya, le oferă profesioniștilor din domeniul artelor vizuale posibilitatea de a petrece o lună de rezidență la Centrul de Rezidențe pentru Arte Vizuale de la Herzliya, Israel. Câștigătorii sunt selectați în baza unui proiect artistic care trebuie realizat pe perioada rezidenței.

Proiectul pe care îl propun pentru rezidența de la Herzliya este axat pe căutări personale care m-au condus spre poporul și cultura israeliană, mai precis spre femeia evreică, figura centrală și enigmatică a copilăriei mele, dar și a vieții mele de adult.

Rădăcina acestui proiect este una și aceeași cu rădăcinile mele personale. Încă din copilărie, un personaj principal feminin m-a marcat în mod deosebit, fără a-l cunoaște însă vreodată – bunica mea din partea tatălui. A început prin faptul că avem același nume: Erzsebet/Elisheva. [...]

Propun o instalație, un perete de desene de diverse dimensiuni și tehnici, cu diferite rame și cutii (unele făcute din obiecte găsite), portrete ale femeilor evreice pe care le întâlnesc sau le văd pe stradă, iar dedesubt consemnez numele lor real sau fictiv. Povestea cuprinsă în muzicalitatea fiecărui nume (Rozalia, Mazal, Erelah, Myriam, Sharon etc.) oferă o dimensiune specială și personală

fiecărui portret. Unele rame vor conține doar text, scurte fraze de jurnal pe care le voi scrie pe parcursul rezidenței. [...]

Titlul, E-mahut / עמהות, este un joc de cuvinte de la termenul ebraic מרחם, care înseamnă maternitate, înlocuind însă prima literă cu E, de la Elisheva, astfel interiorizând acest termen și transformându-l într-un concept personal. Un alt element important al proiectului constă în propunerea unei viziuni alternative asupra memoriei colective și a unei treceri de la o viziune istorică la una mai personală și umanistă. (Lea-Elisabeta Rasovszky, câștigătoarea primului stagiu de rezidență)

Lea-Elisabeta Rasovszky în rezidență la Centrul de Rezidențe pentru Arte Vizuale de la Herzliya, cu susținerea ICR Tel Aviv © Lea-Elisabeta Rasovszky

Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția oferă o bursă la Accademia Teatro alla Scala din Milano pentru un tânăr solist de operă. Fondată de Riccardo Muti în 1997, Accademia Teatro alla Scala este un spațiu de perfecționare a interpreților lirici și continuă tradiția școlii Cadetti della Scala, creată de Arturo Toscanini în 1950, pentru a asigura perpetuarea tradiției operei lirice italiene. Utilizând experiența și profesionalismul artiștilor cu renume internațional, instituția italiană pregătește pentru o carieră profesională solidă tineri interpreți de operă, prin perfecționarea timp de doi ani a abilităților lor tehnice și interpretative. Câștigătoarea audițiilor de anul acesta, desfășurate în două etape, la București și Milano, este Letiția Vițelaru.

Născută în 1985, Letiția Vițelaru a urmat cursurile Liceului de Artă „George Apostu” din Bacău – Secția vioară și ale Liceului de Muzică „Dinu Lipatti” din București – Secția canto, iar în prezent este studentă în an terminal la Conservatorul „Giuseppe Verdi” din Milano. A participat

la numeroase concursuri în Italia și a interpretat roluri importante din repertoriul liric, în Italia, Rusia, China, Africa de Sud.

Înființat la sfârșitul anului 2010, **Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” de la Chișinău** dorește să contribuie, prin programul de burse acordat cetățenilor moldoveni, la constituirea unei elite profesionale. Programul, care poartă numele savantului moldovean **Alexandru S. Sturza**, a demarat pe 15 octombrie 2011, acordându-se 6 burse pe perioada unui an academic pentru proiecte care vizează: restaurarea unui monument istoric din Chișinău; editarea, traducerea și comentarea operei literare, politice și teologice-filozofice a lui Alexandru S. Sturza; cercetarea în domeniul etnografiei și civilizației țărănești; cercetarea regimurilor totalitare, precum și burse pentru proiecte de cercetare a istoriei creștinismului și a literaturii apologetice. Beneficiarii primei ediții a programului sunt: conf. univ. Igor Cașu – bursa pentru domeniul Studiul totalitarismelor; conf. univ. Virgil Păslariuc și

lector. univ. Nicolae Fuștei – bursa pentru editarea, traducerea și comentarea operei literare, politice și teologice-filozofice a lui Alexandru S. Sturza; conf. univ. Emil Dragnev – bursa pentru cercetarea istoriei creștinismului; dr. Varvara Buzilă, director adjunct științific al Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală – bursa pentru domeniul Etnografie și civilizație țărănească și arh. Rita Garconiță, lector superior la Facultatea de Arhitectură a Universității Tehnice a Moldovei – bursa pentru domeniul Arhitectură și restaurare.

În afară de programele de burse și rezidențe derulate prin rețeaua institutelor culturale românești din străinătate, Institutul Cultural Român acordă burse tinerilor traducători în formare și celor profesioniști, pentru a stimula creșterea numărului și a calității traducerilor din limba română în limbi străine; burse pentru jurnaliști străini interesați de fenomenul cultural românesc; burse pentru perfecționarea academică a românilor din jurul granițelor, dar și a studenților străini

Letiția Vițelaru, prima câștigătoare a bursei oferite de IRCCU Veneția la Accademia Teatro alla Scala din Milano
© Letiția Vițelaru

care sunt interesați de tratarea unei tematici românești. Un parteneriat încheiat între Institutul Cultural Român și Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington DC, S.U.A., permite cercetătorilor din România să întreprindă studii avansate în istorie, drept, științe politice și administrative, relații internaționale, jurnalism, științe economice. De asemenea, bursele „Constantin Brâncuși” și „George Enescu” oferă posibilitatea artiștilor vizuali și muzicienilor români cu performanțe recunoscute în domeniu să realizeze proiecte artistice în atelierul închiriat de România la Cité Internationale des Arts, Paris. Detaliile cu privire la numărul bursei, cuantumul lor și criteriile de acordare sunt actualizate în permanență pe pagina de web a Institutului.

Rețeaua institutelor culturale românești din străinătate oferă celor interesați oportunitatea de a urma **cursuri de limbă și civilizație românească**. Astfel, cursuri pentru începători și avansați sunt organizate la București, Bruxelles, Roma, Lisabona, Madrid, Paris, Praga, Tel Aviv,

Veneția (în colaborare cu Universitatea Ca' Foscari) și Viena (în colaborare cu Institutul de Romanistică al Universității din Viena).

Atât domeniile din care provin cursanții cât și motivele pentru care urmează cursurile de limbă română sunt diverse: de la avocați, profesori, asistenți sociali și asistenți medicali, sociologi, ingineri, specialiști în IT, oameni de afaceri, foști ambasadori, dirijori, studenți, persoane provenite din cupluri mixte sau cu descendență românească etc. cu interese profesionale, curiozități turistice sau dorința de a învăța o limbă nouă.

Numărul cursanților diferă de la institut la institut, media anuală fiind de 100. Înscrierea la cursuri se face pe baza unui test de competență lingvistică pentru stabilirea nivelului, iar la final cursanții primesc o diplomă care atestă parcurgerea cursurilor și nivelul.

Catedra de Romanistică din cadrul Institutului de Romanistică al Universității din Viena continuă programul inițiat în parteneriat cu ICR Viena în 2010 – un curs

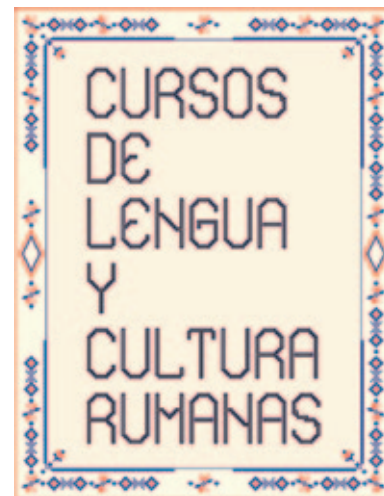
intensiv gratuit de limba română destinat studenților care optează pentru studiul limbii, literaturii și culturii române. În urma frecventării cursului, absolvenții dobândesc cunoștințele de limba română echivalente nivelului A1 și necesare înscrierii la cursurile Universității din Viena. Durata cursului este de două săptămâni și include un număr de zece ore pe săptămână.

O noutate relevantă pentru cursurile organizate în 2011 au reprezentat-o solicitările frecvente venite din partea unor cadre didactice care predau limba română la Viena, de a asista la cursurile oferite de Institutul Cultural Român din capitala austriacă. Este o curiozitate profesională ce indică transformarea cursurilor într-un reper de competență pe piața locală a formării lingvistice. Prin urmare, ICR Viena va organiza în 2012 un atelier de metodică a predării limbii române.

Institutul Cultural Român „Titu Maiorescu” de la Berlin organizează anual, în perioadele aprilie–iunie și octombrie–decembrie, cursuri de limba română pentru începători și intermediari.

Institutul Cultural Român de la Viena în parteneriat cu Institutul de Romanistică al Universității din Viena organizează anual cursuri de limbă română

Cursurile de limbă de la Madrid sunt completate de conferințe, proiecții de film și concerte

Sunt în general interesat de limbi străine, mai ales de limbi romanice. Am învățat limba franceză și limba latină. Consider cursul de limba română de la Institutul Cultural Român din Berlin foarte interesant. Îmi place mai ales atmosfera bună și destinsă. (Cristian Chang, cursant ICR Berlin)

Limba română este singura limbă romanică pe care nu o cunosc și de aceea doresc să o învăț. (Ludger Schiffler, cursant ICR Berlin)

În completarea sesiunilor de predare a limbii române, la sediile institutelor au loc evenimente menite să-i familiarizeze pe cursanți cu mediul cultural românesc contemporan, prin proiecții de film, concerte și conferințe. La **Institutul Cultural Român de la Madrid**, de pildă, în perioada 24 ianuarie – 8 aprilie 2011 au fost invitați Roberto Cueto (critic de film, autorul unei cărți despre România), José Manuel Oñoro (scriitor, fotograf, realizator al unui film despre România), Felicia Mihali (scriitoare), Olivia Petrescu (lector la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca).

O premieră a anului 2011 o constituie organizarea în Liban a cursurilor de limbă română. Pe data de 26 septembrie 2011 a demarat o serie de cursuri la care au participat 40 de persoane. Cursurile, cu o durată de 12 săptămâni, sunt organizate de Institutul Cultural Român cu sprijinul Ambasadei României la Beirut, al Asociației România-Levant și al Centrului Cultural clac Sin El Fil. Inițiativa răspunde astfel solicitărilor primite din partea numeroșilor cetățeni libanezi interesați să studieze în România, din partea comunității de afaceri și a familiilor mixte româno-libaneze.

Eu sunt traducătoare și găsesc că limba și cultura română sunt foarte interesante, mulțumesc pentru acest curs! (Mira Al Haber, cursant de limba română, Beirut)

Acest curs este cu adevărat interesant: nu numai că învățăm noțiuni de gramatică, ortografie și vocabular, dar ne însușim și noțiuni de istorie a României, informații privitoare la artiști, muzicieni, pictori, autori. (Anthoni Lichaa, cursant de limba română, Beirut)

Bucureștiul este un oraș al contrastelor, dar tocmai acesta e farmecul său – spun adesea rezidenții străini de aici. Pentru a se integra în acest peisaj, Institutul Cultural Român le oferă acestora cursuri pe durata întregului an, intensiv (de trei ori pe săptămână) sau extensiv (de două ori pe săptămână).

Am venit în România acum doi ani. Nu știam nimic, nici o cuvinte, nici o expresie în Românește. Am decis să învăț limba română la ICR-ul și după niște cursuri descoper că ICR-ul este cea mai bună opțiune dacă vrei să vorbești limba română de adevărat, într-o atmosferă plăcută, cu o metodă simplă și foarte efektivă. Însa, cel mai importante: ICR-ul are o echipă de profesoare profesionale, compus de cinci doamne întotdeauna dispus să te ajute. Sunt profesoare foarte calificate, cu o cunoștință profundă în limba română și tot timpul arată excelență dispoziție și aptitudine cu tine să te încurajeze să înveți bine. (Juana Nunez, cursantă de limba română, București)

Cei interesați de învățarea limbii române prin imersiune totală în mediul românesc pot alege **Cursurile de limbă, cultură și civilizație românească**, organizate anual la Brașov. Spațiu multicultural, Brașovul (Corona, Kronstradt, Brassó) are renumele unui mare centru comercial medieval, dar și al unui „bastion” cultural și academic, precum și al locului în care a izbucnit scânteia primelor revolte anti-comuniste românești. În 2011, cursurile s-au desfășurat timp de trei săptămâni în luna iulie, dar programul a cuprins și alte activități: conferințe pe teme legate de

istorie, tradiții transilvănene, cinematografie, politică, jurnalism, antropologie, literatură. În plus, au fost organizate și ateliere de creație, în cadrul cărora cursanții au putut să-și „exerseze” aptitudinile pentru gastronomie, dans de societate din secolul al XIX-lea, modelaj în lut, jurnalism și publicitate, actorie. Complementar acestor activități, au fost incluse și programe de documentare culturală în zona transilvăneană (cetățile fortificate săsești, Sibiu, Bran, Sinaia), o seară internațională, proiecții de film românesce.

De-a lungul timpului, am participat la multe cursuri de limbă în diferite țării, iar programul din Brașov a depășit așteptările pe care le-am avut. În primul rând, Brașovul a fost o bună alegere pentru un curs de limbă, fiindcă este un oraș minunat. [...] Programul în sine a fost într-adevăr intensiv și variat, și, cel puțin pentru mine, asta a fost ceva pozitiv. Cursurile de limbă de dimineață, concepute și predate în mod profesionist, au fost interactive și adaptate la nivelul fiecăruia. În fiecare sâmbătă și duminică am vizitat câteva dintre cele mai frumoase orașe și sate istorice din Transilvania. (Adam Pulchart, interpret la Comisia Europeană)

Pentru prima dată în Liban, cursurile de limba română au atras peste 70 de cursanți

Cursanţii Şcolii de vară
de la Braşov benefi-
ciază de un program
cultural intensiv

DIRECȚIA GENERALĂ INSTITUTE CULTURALE
ROMÂNEȘTI DIN STRĂINĂTATE

DIRECTOR GENERAL: Irina Ionescu

DIRECȚIA MONITORIZAREA PROGRAMELOR
INSTITUTELOR CULTURALE ROMÂNEȘTI
DIN STRĂINĂTATE

DIRECTOR: Ovidiu Dajbog-Miron

ECHIPA EDITORIALĂ: Anamaria Antoci,
Teodora Cașcarade, Ovidiu Dajbog-Miron,
Ștefana Popa, Daniel Sur

DOCUMENTARE: Valentina Andrei,
Agripina Anghel, Irina Constantin,
Gabriela Damian, Cătălina Giugariu,
Anca Hrab, Denisse Ionescu, Ortansa
Ispas, Silvia Leu, Georgiana Oprescu,
Iulia Scutaru, Ana Teodorescu

DESIGN GRAFIC: Radu Manelici

IMAGE PROCESSING: Aurelian Ardeleanu

REVIZIE LIMBA ROMÂNĂ: Ruxandra Mihăilă

CONSULTANT: Dan Croitoru

*Mulțumim colegilor de la institutele culturale
românești din străinătate și din București
pentru sprijinul acordat.*

